БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 152 (643)

4 АВГУСТ ШАНБА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советидан (1- бет).

Тошкент область колхозлари давлат ғалла тайёрлаш планини бажардилар (1- бет).

УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА УЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА. Республика колхоз ва совхозларида пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил етиштириш ишида сувчиларнинг ролини ошириш тўғрисида (1- бет).

Ҳамма кучни олинган мажбуриятга яраша август ойида мўл ҳосил тўплаш учун курашга сафарбар этайлик! Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг III пленуми (2- бет).

Будённий номли колхоз аъзоларининг ватанпарварлик ташаббуси. С. Абдуллаев. — Гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштирамиз. **И. Когай.** — Оширилган мажбуриятни бажаришда коммунистлар авангард бўлаётирлар (3- бет).

И. Сулаймонов, И. Сатторов. — Ёш ишчиларга эътиборни кучайтирайлик (3- бет).

Санъат янгиликлари (3- бет).

Президент Носир Араб мамлакатлари ёшлари конференциясида нутқ сўзлади (4- бет).

Мисрга тазъйиқ қилиш сиёсати давом эттирилмоқда (4- бет).

А. Горский. — Сувайш канали (4- бет).

Қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш савиясини янада яхшилайлик

Областимизнинг партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисидаги қарорларини бажариш учун курашиб, анчагина ишлар қилдилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX съездининг тарихий қарорларидан илҳомланган область меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш ва жамоат хўжалигининг ҳамма тармоқларини кескин равишда юксалтириш учун социалистик мусобақани кенг миқёсда авж олдириб юбордилар.

Бу йил область колхоз ва совхозларида экиш кампанияси агротехника қоидаларига амал қилинган ҳолда, жуда қисқа муддатда ва зўр уюшқоқлик билан ўтказилди. Агротехниканинг янги прогрессив усулларига кўчиш юзасидан олиб борилган ишларни пахтачилик соҳасидаги ижобий воқиа сифатида алоҳида қайд қилиб ўтиш керак. Пахта майдонининг ҳаммасига чигит торқаторлаб экилди, учдан икки қисмидаги ғўзалар эса ҳозир икки томонлама ишланмоқда. Янги прогрессив методнинг кенг қўлланилиши, пахтачилик учун бу йил об-ҳаво шароитининг қулай келиши пахтадан мўл ҳосил олиш ва уни эрта етилтириш имкониятини беради.

Қишлоқ хўжалигининг пахтачиликдан бошқа тармоқлари ҳам тез суръатлар билан ривожланмоқда. Бу йил жўхори ва шоли ўтган йиллардагига қараганда анча кўп экилди. Чорва молларининг парвариши яхшиланди ва маҳсулдорлиги бирмунча ошди. Область колхозлари гўшт, сут, тухум, жун, сабзавот ва картошка тайёрлаш ярим йиллик планини муваффақиятли бажардилар. Қоракўл териси топшириш ва ғалла тайёрлаш плани ҳам ошиғи билан адо этилди.

Қишлоқ хўжалигини юксалтириш соҳасида эришилган бу дастлабки ютуқлар — маҳаллий партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг қишлоқ хўжалик ишларига илгаригига қараганда бирмунча дуруст раҳбарлик қилаётганлигининг натижаси, шонли колхозчи-деҳқонлар, МТС ва совхоз ишчиларининг фидокорона меҳнати натижасидир.

Олтинчи беш йиллик планда қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш юзасидан областимиз олдига қўйилган ғоят катта вазифаларни бажармоқ учун партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари томонидан қишлоқ хўжалигига қилинаётган раҳбарлик даражасини анча ошириш ва бу раҳбарликни янада малакали, конкрет ва оперативроқ қилиш лозим. Область партия комитетининг ўтган куни бўлиб ўтган III-пленуми бу соҳада ишимизда анчагина жиддий камчиликлар борлигини, баъзибир маҳаллий партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлик иш услубида мажлисбозлик ва қоғозбозлик практикаси чуқур томир ёйганлигини кўрсатди. Кўпчилик районларда мавжуд бўлган бу практика шундан иборатки, райком ва райисполком аппаратидаги ходимлар, қишлоқ хўжалик мутахассисларининг асосий кучлари оммани партия ва ҳукумат қарорларини, олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун курашга сафарбар қилиш йўлида конкрет иш олиб боришга сарф қилинмасдан, балки жуда кўп хархил қарорлар, справкалар, ҳисоботлар тузишга ва кўпинча ҳечкимга керак бўлмаган бошқа хил қоғозларни ёзишга сарф бўлмоқда. Бундай жойларда раҳбарлар асосий эътиборни омма орасида жонли ташкилий иш олиб бориш, жойлар билан жонли алоқада бўлишга қаратмасдан, бутун ишни хархил кенгашлар ва мажлислар ўтказишдан иборат қилиб қўймоқдалар, одамларни ҳа деб район марказига чақираберишн билан шуғулланмоқдалар.

Боёвут район партия комитетининг иш практикасида мажлисбозлик чуқур томир ёйган. Райкомда ҳар 5-6 кунда бир марта бюро мажлиси ўтиб туради. Пухта тайёргарлик кўрилмасдан, пала-партиш ўтказиладиган бу мажлислар узоқ вақт, баъзан ярим кечагача давом этади. Район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Раупов мажлисбозликни, ҳар мажлисда узундан-узоқ нутқ сўзлаб, «раҳбарлик кўрсатмаси» беришни яхши кўради. Райкомнинг бюро аъзолари биринчи секретарь билан муносабатларини бузиб қўймаслик учун ўртоқ Рауповнинг бундай нотўгри иш услубига индамай келадилар.

Бўстонлик, Пискент, Оҳангарон ва Чиноз район партия комитетларининг раҳбарлик иш услубларида ҳам ана шундай камчиликлар бор. Шуни доимо эсда тутиш керакки, қишлоқ район партия комитетининг ишига декларацияларга ва райком қабул қилган қарорларнинг сонига қараб баҳо берилмайди, балки колхозлар, МТС ва совхозларнинг ишларида эришилган ҳақиқий натижаларга қараб баҳо берилади. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги ошиб бормоқдами, жамоат чорвачилигининг маҳсулдорлиги ўсмоқдами, колхозлар ва колхозчиларнинг даромади кўпаймоқдами — қишлоқ хўжалигига қилинаётган партиявий раҳбарликнинг савияси мана шу билан белгиланади.

Район партия комитетининг секретари колхоз, совхоз ва МТСлар экономикасини яхши билиши, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини, илғорлар тажрибасини қунт билан ўрганиши, бу тажрибаларни кенг ёйишга эришиши лозим. Райком секретари умумий кўрсатмалар бериш билан шуғулланмасдан, балки ҳарқайси колхознинг аҳволи тўғрисида ўйлаши, хўжаликни қандай қилиб тезроқ юксалтириш тўғрисида активлар билан маслаҳатлашиб туриши ва тегишли тадбирлар кўриши зарур. Бироқ, бизда бунга тўла амал қилмайдиган, қишлоқ хўжалигига бир томонлама ва юзаки раҳбарлик қилаётган раҳбар ходимлар ҳам йўқ эмас.

Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг секретари ўртоқ Ғаниев минбарга чиқиб нутқ сўзлашни, баландпарвоз гапларни, умумий кўрсатмалар беришни маъқул кўрадию, лекин айтган сўзларининг амалда бажарилишини, белгиланган яхши-яхши тадбирларнинг амалга оширилишини ташкилий ишлар билан мустаҳкамламайди. Бунинг устига ўртоқ Ғаниев қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг техникасини ва экономикасини чуқур ўрганиш учун астойдил интилмайди. Шунинг учун ҳам бу районда ғўза парваришини кучайтириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг кўпчилиги амалга ошмасдан қоғозда қолиб кетди, июль ойи учун берилган топшириқларнинг биронтаси ҳам бажарилмади.

Раҳбар партия, совет ва қишлоқ хўжалик ходимлари маҳаллий резервларни очиб ташлаб, булардан тўла равишда фойдаланмоқ учун, қишлоқ хўжалик илғорлари ва новаторларнинг тажрибаларини ҳамда фан муваффақиятларини ўз вақтида қўллаб-қувватлаб, ишлаб чиқаришга жорий қилмоқ учун уларнинг ўзлари яхши тайёрланган бўлишлари, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг майда-чуйдаларигача билишлари, колхозларга ва совхозларга ишнинг кўзини билиб, моҳирлик билан конкрет раҳбарлик қилишлари керак. Ўзининг назарий ва иқтисодий билимини систематик равишда ошириб бориш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг техникасини ва экономикасини қунт билан тинмай ўрганиш, бу соҳадаги янги, илғор нарсаларнинг ҳаммасидан хабардор бўлиб туриш, ўз районининг табиий ва иқтисодий хусусиятларини яхши билиш — қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилувчи ҳарбир раҳбар ходимнинг шарафли бурчидир.

Область партия комитетининг пленуми ғўза парваришининг сўнгги ҳал қилувчи даври бошланганлиги муносабати билан август ойида ҳам ғўза парваришини сира бўшаштирмай қизғин давом эттириш, бутун кучни олинган социалистик мажбуриятга яраша мўл ҳосил тўплаш учун курашга сафарбар этиш ҳақида қарор қабул қилди. Пленумнинг бу қарорини сўзсиз бажариш, ривожланишдан орқада қолаётган 30 минг гектар ердаги ғўзаларни алоҳида парвариш қилиб, яхши ўсаётган ғўзаларга етказиб олиш — маҳаллий партия, совет ташкилотлари, МТС ва совхоз директорларининг энг муҳим вазифасидир.

Область партия комитетининг пленуми томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун колхозларга, МТСларга ва совхозларга раҳбарлик қилишдаги канцеляриячилик-бюрократчиликдан иборат зарарли практикани бутунлай йўқотиш, улар билан жонли алоқа боғлаб, мажлисбозлик ва қоғозбозликни камайтириб, жонли ташкилий ишни кучайтириш керак. Жойлардаги ҳақиқий аҳволни яхши билиб, колхоз, совхоз ва МТСларга амалий ёрдам бериб туриш, қарорларнинг ва белгиланган тадбирларнинг ижросини текшириб бориш, омманинг куч ва ғайратини ана шу қарор ва тадбирларнинг тўла бажарилиши учун курашга сафарбар этиш — қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги асосий вазифадир.

К. Е. ВОРОШИЛОВ ПОКИСТОН ПАРЛАМЕНТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

3 августда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов Покистон Ислом Республикаси Миллат Мажлисининг Муҳаммад Айюб Хуро бошчилигида Совет Иттифоқида турган делегациясини қабул қилди. Делегация аъзолари дўстона, самимий ўтган суҳбат вақтида Совет халқининг ҳаёти билан яқиндан танишиш имконияти берилганлиги учун миннатдорчилик изҳор қилдилар ва Совет Иттифоқида бўлган вақтларида олган таассуротларини гапириб бердилар.

(ТАСС).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Кемасозлик саноати министри, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети депутати, СССР кемасозлик саноатининг отоқли ташкилотчиларидан бири ўртоқ **Иван Исидорович Носенко** оғир бетобликдан кейин 1956 йил 2 августда вафот бўлганлигини чуқур қайғу билан билдиради.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва

Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

Республика колхоз ва совхозларида пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил етиштириш ишида сувчиларнинг ролини ошириш тўғрисида

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети қайд қилиб ўтадиларки, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини комплекс механизациялаш жорий этилаётганлиги ҳамда чигитни, маккажўхорини, оқжўхорини, сабзавот, картошка ва полиз экинларини квадрат-уялаб ва тўғри бурчак-уялаб экишга кенг миқёсда кўчилаётганлиги муносабати билан колхоз ва совхозларда пахтадан ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил олиш учун курашда сувчиларнинг роли ниҳоят даражада юқори кўтарилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳисоблайдиларки, бундай шароитда экинларни трактор билан ишлаш пухта ташкил этилиб, бу ишлар суғориш билан тўғри қўшиб олиб борилса, пахта ҳосили ва бошқа экинлар ҳосилининг тақдирини кўп жиҳатдан тракторчи билан сувчи ҳал қилади. Шунга қарамай, кўпгина колхоз, МТС ва совхозларнинг раҳбарлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида юз берган бу муҳим ўзгаришларни ҳисобга олмаётирлар. Қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил олиш ишида сувчиларнинг роли камситилмоқда, сувчиларнинг ишига ҳақ тўлаш сувчи меҳнатининг юқори малакасига мос келмайди, бу эса пахтадан ва бошқа экинлардан юқори ҳосил олиш ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ишига жиддий путур етказмоқда. Мавжуд қоидага кўра сувчининг ишига колхоз ва совхозлардаги малакасиз ишларга қараганда кўп вақт оз ҳақ тўланади. Суғориш вақтида иш нормаси кўпинча ошириб юборилади, сувчининг ишини нормалаштириш ва унинг меҳнатига ҳақ тўлаш вақтида фақат суғоришгина эмас, балки участкаларни суғоришга тайёрлаш ҳам киритилади.

Суғориш кеча-кундуз ўтказилиши зарур бўлган ишдир. Аммо сувчилар тунги иши учун сира рағбатлантирилмайди. Колхоз раҳбарларининг катта хатоси яна шундан иборатки, улар суғоришнинг сифатига тегишли эътибор бермайдилар ва бу ишга етарли миқдорда сувчи ажратмайдилар, кўпинча сувчиликка паст малакали кишиларни ажратадилар. Кўпгина агрономлар ва гидротехниклар суғоришни тўғри уюштириш масалалари билан шуғулланмайдилар, сувчиларга инструктаж бериб турмайдилар, улар билан, айниқса ёш сувчилар билан яхлит участкаларда ҳамма ўқариқлардан бир йўла сув қўйиш ва суғориш юзасидан амалий машғулот ўтказмайдилар.

Шунинг натижасида республикадаги кўпгина колхоз ва совхозларда, айниқса Бухоро областида суғоришнинг сифатли бўлиши ва сувдан тежаб фойдаланилиши таъминланмаётир, ҳосил тўплаш ва ҳосилни сақлаб қолишнинг худди мана шу ҳал қилувчи пайтларида ғўзани бостириб суғориш ҳолларига кўплаб йўл қўйилмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳисоблайдиларки, сувчиларнинг ролига бундай нотўғри муносабатда бўлиш ва уларнинг меҳнатига адолатсизлик билан оз ҳақ тўлаш — суғоришнинг паст сифатда бўлаётганлиги, сувдан рационал фойдаланилмаётганлиги ва ерларнинг мелиоратив ҳолати ёмонлашиб бораётганлигининг асосий сабабларидан биридир. Булар ўз навбатида колхоз ва совхозларда ишларни тўғри ташкил этиш имконини бермаётир ҳамда қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилиш ишларида механизмлардан унумли фойдаланишни жиддий равишда қийинлаштириб юбормоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети ғўза парвариши ва бошқа экинларни парвариш қилишнинг охирги даврида сувчиларнинг роли ғоят буюк эканлигини таъкидлаб ўтади. Уларнинг вазифаси суғоришни ўз вақтида яхши сифатли ўтказишдан ва экинларнинг нормал озиқланишини таъминлашдан иборатдир. Токи ҳосил тугунчалари энг кўп миқдорда тўплансин ва сақлаб қолинсин ҳамда кўсакларнинг эрта очилишига эришилсин.

Сувчилар суғоришни ғўзанинг аҳволини қатъий ҳисобга олган ҳолда, уни қақратиб қўймай ва ортиқча суғоришга ҳамда далаларни сувга бостириб юборишга йўл қўймасдан ўтказмоқлари керак.

Қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини оширишда сувчиларнинг роли бениҳоя катта эканлигини, агротехника тадбирлари барча системасининг самарали бўлиши ҳамда ғўза парваришида колхозчилар билан тракторчиларнинг меҳнат унумдорлиги кўп жиҳатдан уларнинг ишига боғлиқ эканлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети **қарор қилдилар:**

Белгилансинки, сувчилар, юксак малакали ходим ҳисобланадилар, улар энг тажрибали, тайёргарлиги яхши бўлган, софдил колхозчилардан ҳамда совхоз ишчиларидан танлаб олиниши керак.

Пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил олишни таъминлашда сувчиларнинг масъулияти катта эканлигини назарда тутиб, колхозларга қуйидагилар тавсия этилди:

а) сувчиларнинг кундузги иш нормалари ва уларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш қайта кўриб чиқилсин, бунда шу нарса ҳисобга олинсинки, сувчининг меҳнати катта тажриба ва юксак малака талаб қиладиган иш бўлганлиги учун унга меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг юқори разрядлари бўйича ҳақ берилиши керак;

б) звено ва бригада бўйича пахта ҳамда бошқа экинларнинг ҳосилдорлик планини ошириб бажарганлик учун сувчиларга қўшимча ҳақ тариқасида ўз звеноси ёки бригадасининг колхозчилари оладиган ҳақдан суғорганлик учун ҳисоблаб ёзилган меҳнат кунлари бир ярим баравар қилиб тўлансин;

в) тунги суғориш ўтказиш вақтида иш нормалари кундузги иш нормаларига қараганда 40-50 процент камайтирилсин, шу билан бирга меҳнатга ССР Иттифоқи Министрлар Советининг 1948 йил 19 августдаги қарори билан белгиланган кундузги нормаларга қараб кундузги иш учун ҳақ тўлаш тартиби сақлаб қолинсин;

г) шундай тартиб ўрнатилсинки, бунда далаларни суғоришга тайёрлаш махсус ажратилган колхозчилар ва совхоз ишчилари томонидан олдиндан бажарилсин, бу ишлар учун иш нормаси ва меҳнат баҳоси белгилансин.

Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлигига мазкур қарорга мувофиқ ғўза ва бошқа экинларни суғориш учун мавжуд бўлган иш нормалари ҳамда баҳоларини қайта кўриб чиқиб, буни дарҳол ҳар бир совхозга етказиш вазифаси топширилди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари колхоз ва совхозларда энг малакали, софдил колхозчилар билан совхоз ишчилари орасидан сувчилар танлашни ўтказишлари, бир секундда оқадиган ҳар 100 литр ҳисобига камида 3-4 сувчи ажратиб, уларнинг ҳар бир совхозда ва колхозда суғоришни ўз вақтида ўтказиш ҳамда сувдан тўла фойдаланиш учун етарли бўлишини таъминлашлари керак. Суғоришга ёшларни далиллик билан жалб этиш, уларни сувчилик маҳоратига ўргатиш ҳамда малакасини ошириш юзасидан доимий иш олиб бориш керак.

Сувчиларнинг ишини тўғри ташкил этишда колхоз ва совхозларга ёрдам кўрсатиш, суғорилган ҳар бир участкани қабул қилиб олиб, бунда суғоришнинг сифати ва бир меёрда бўлишига алоҳида эътибор бериш зарур.

Яхлитлаштирилган участкаларни сувни бўлиб юбормасдан участканинг бутун бўйига қарата ҳамма ўқ ариқлардан бир йўла сув оқизиб суғориш керак. Агрономларга, гидротехникларга айниқса яхлитлаштирилган участкаларда суғоришни ташкил этиш масаласи юзасидан сувчиларга систематик тарзда инструктаж бериб туриш вазифаси топширилсин.

Далачилик бригадаларининг бошлиқларига шу нарсани тушунтириш кераккки, улар суғоришнинг ўз вақтида ҳамда сифатли ўтказилиши учун алоҳида жавобгардирлар, уларнинг зиммасига суғорилган участкаларни суғориш тамом бўлиши билан дарҳол қабул қилиб олиш мажбурияти юклатилсин.

Колхозларнинг правлениелари, совхозларнинг директорлари ва агрономлари суғоришнинг сифати ҳамда сувдан фойдаланишни систематик тарзда контроль қилиб боришга мажбурдирлар.

Колхозларда суғоришнинг ёмон сифатли ўтказилиши ва сувдан рационал фойдаланилмаслигида айбдор бўлган кишиларга қишлоқ хўжалик артели Уставига мувофиқ таъсирий чоралар кўрилмоғи керак.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, Сув хўжалиги министрлиги, Маданият министрлиги, республика, область ва район газеталарининг редакциялари ҳамда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги радио информация комитети энг яхши уста сувчиларнинг иш тажрибасини матбуот саҳифаларида, радио орқали ва кинода систематик равишда ёритиб боришлари керак.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг республика колхоз ва совхозларида ўрнак кўрсатган сувчиларни мукофотлаш учун «Суғориш устаси» значоги таъсис этиш ҳақидаги таклифи қабул қилинди. Колхоз ва совхозларда ўрнак кўрсатган сувчиларни «Суғориш устаси» значоги билан Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик ва Совхозлар министрликлари мукофотлайдилар, деб белгиланди.

Область ва район партия, совет ташкилотлари колхоз ва совхозларда мазкур қарорнинг сувчиларга кенг тушунтирилишини ташкил этишлари ҳамда шу асосда суғоришни ўз вақтида юқори сифатли ўтказиш ва сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш учун колхозлар, бригада ва звенолар ўртасида социалистик мусобақани авж олдириб юбормоқлари керак.

Энг яхши сувчиларни «Суғориш устаси» значоги билан мукофотлаш учун тўғри танлаб олиш ҳамда ўз вақтида Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик ва Совхозлар министрликларига тақдим этишда колхоз правлениеларига, МТС ва совхозларнинг директорларига ёрдам бериш керак. Суғориш усталарининг фамилияларини область ва район матбуоти саҳифаларида эълон қилиш лозим.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Совхозлар министрлиги 1956 йилнинг куз-қиш даврида колхоз ва совхозлардаги сувчиларнинг малакасини ошириш, сувчилар тайёрлаш юзасидан курс ва семинарлар ташкил этиб, бу ишга СоюзНИХИ ва Ўрта Осиё ирригация илмий-текшириш институтининг мутахассисларини жалб қилмоқлари керак. Суғориш практикасини яхши ўзлаштириб олган сувчиларга махсус сувчилик гувоҳномаси бериш лозим.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИ ДАВЛАТ ҒАЛЛА ТАЙЕРЛАШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИЛАР

Областимиз колхозлари КПСС XX съездининг тарихий қарорларини амалга ошириб, мамлакатимизда дон етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан белгилаб берилган улуғвор программани бажаришда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш учун курашиб, дала ишларига пухта тайёргарлик кўрдилар. Кузги ва баҳори дон экиш ва экинларни парвариш қилиш ҳар йилгидан ҳам уюшқоқлик билан ўтказилиб, асосий майдонларда мўл ҳосил етиштирилди.

Ўрим-йиғим техникаси ва транспорт воситалари ўз вақтида сифатли тайёрланди. Дон экинларини қисқа муддатда ва ҳечбир нобуд қилмасдан ўриб, янчиб олиш учун мавжуд кучлар тўла сафарбар этилгани учун область колхозлари белгиланган муддатдан олдин, яъни 2 августда давлат ғалла тайёрлаш планини (шолидан ташқари) бажардилар.

Давлатга ғалла топшириш қизғин давом эттирилмоқда.

Оржоникидзе, Бўка ва Сирдарё районлари пилла тайёрлаш йиллик планни бажардилар

Оржоникидзе районининг колхозлари ипак қуртлари боқишни яхши ташкил этиб, 2 августда пилла тайёрлаш планини 100,1 процент қилиб бажардилар. 1955 йилдагига нисбатан давлатга 31570 килограмм кўп пилла етказиб берилди.

Шунингдек, Бўка ва Сирдарё район колхозлари ҳам пилла тайёрлаш давлат планини муваффақиятли адо этдилар.

160 ТОННА СИЛОС БОСТИРИЛДИ

Оҳангарон районидаги Каганович номли колхозда чорва моллари учун ем-хашак тайёрлашга эътибор кучайтирилди. Бу йил колхоз бўйича 33590 центнер ем-хашак тайёрлаш планлаштирилган эди. Колхоз правлениеси ем-хашак тайёрлаш, силос бостириш ишларини сифатли қилиб ўтказиш учун зарур чора ва тадбирларни амалга оширмоқда. Маккажўхори парваришининг яхши йўлга қўйилишини таъминлаш учун махсус кишилар ажратилди. Шунингдек силос бостириш учун махсус траншеялар тайёрланиб, ремонтдан чиқариб қўйилди.

Т. Қўчқоров, Қ. Ўралов каби ўртоқлар пичан ўриш, силос бостириш ишларида актив қатнашиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Ўрилган беда ва пичан пешмапеш ғарам қилиниб, саройларга ташиб турилади. Бунинг учун етарли миқдорда отарава ва ишчи кучи ажратилган. Шу кунга қадар колхозда қамиш пояси ва маккажўхоридан 160 тонна силос бостирилиб, 8920 центнер пичан ва беда ўриб олинди.

С. ОРИПОВ.

ПАХТА ПУНКТИ МАВСУМГА ТАЙЕР

Сирдарё районидаги «Малик» пахта қабул қилиш пунктининг ходимлари янги мавсумга пухта тайёргарлик кўрдилар. Пунктнинг атрофи пахса девор билан ўралди, икки жойда ҳовуз кавланди. Пункт ишчи ва хизматчилари учун уй-жой бинолари ҳам тайёрлаб қўйилди. Мавсум учун етарли миқдорда қоп-қанор, этак ва брезент тайёрланди.

Шунингдек райондаги Сирдарё пункти ходимлари ҳам пахта йиғим-теримига ҳар тарафлама қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу ерда ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўп қоп-қанор ва этак тайёрланди. Пунктни ремонт қилиш ишлари тугалланай деб қолди.

Т. ҲАЙДАРОВ.

ТОШКЕНТ ОБОД ВА КЎРКАМ БЎЛМОҚДА

Тошкент — янги қурилишлар шаҳри. Пойтахтнинг қайси районига борманг, ҳамма ерда қурилиш ишларининг кенг кўламда олиб борилаётганлигининг кўрасиз. Суратда: 1. Сарикул кўчасида янги қурилган уй-жой биносининг умумий кўриниши. 2. Чимкент трактидаги туғруқхонанинг янги биноси.

В. Салов ва А. Котулев фотолари.

Ҳамма кучни олинган мажбуриятга яраша август ойида мўл ҳосил тўплаш учун курашга сафарбар этайлик!

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг III пленуми

Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент область комитетининг навбатдаги III пленуми бўлиб ўтди.

Пленумда Қишлоқ хўжалик соҳасида олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши қандай бораётганлиги ва партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида область партия комитетининг секретари ўртоқ **С. Нуриддинов** доклад қилди.

— Бутун совет халқи сингари областимиз меҳнаткашлари ҳам,—деди докладчи, —КПСС XX съездининг қарорларига ҳамда КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаатига жавобан область халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида олтинчи беш йиллик биринчи йилининг топшириқларини муваффақиятли равишда ва муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар.

Биринчи ярим йилнинг якунлари шуни кўрсатадики, область меҳнаткашлари социалистик мажбуриятларни бажариш учун курашиб, партиямиз Марказий Комитетининг ва жонажон Совет ҳукуматимизнинг тобора кўпроқ бераётган ёрдамига ва қилаётган ғамхўрлигига таяниб муайян натижаларга эришдилар.

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш плани биринчи ярим йилда 103 процент бажарилди, шу жумладан 330 корхона ўзининг ишлаб чиқариш топшириқларини муддатидан олдин бажарди. Шу давр ичида пландан ташқари 193 миллион сўмлик маҳсулот берилди.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам ўз ишларида баъзи ижобий натижаларга эришдилар.

Область колхозлари, совхозлари баҳори экиш планини муваффақият билан бажардилар, қоракўл тери тайёрлаш йиллик планини ошириб адо этдилар, галла тайёрлаш ва пилла тайёрлаш плани ҳам яқин кунларда бажарилади. Гўшт, сут, тухум, жун, сабзавот ва картошка тайёрлаш ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг бошқа баъзи турларини тайёрлаш ярим йиллик планлари ҳам муваффақиятли бажарилди.

20 июлгача ўтган йилнинг шу муддатидагига қараганда гўшт 4250 центнер, сут 32 минг центнер, жун 1000 центнер, сабзавот ва картошка 30 минг центнер кўп топширилди, пилла 4500 центнер, яъни икки баравар кўп топширилди.

Сўнгра ўртоқ Нуриддинов саноат ва капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволини гапириб берди ва партия органлари қолоқ корхоналар ва қурилиш ташкилотлари билан чуқурроқ шуғулланишлари, уларнинг ишларини яхшилаш ва планни барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича ҳеч сўзсиз бажариши учун ҳамма чораларни кўришлари зарурлигини айтиб берди.

Сўнгра докладчи дедики, область партия комитети, область ижроия комитети, кўпгина район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари қишлоқ хўжалигининг пахтачилик ва чорвачилик сингари муҳим тармоқларига ҳали ҳам қониқарсиз раҳбарлик қилмоқдалар.

Бу йил область колхозлари ва совхозлари 465 минг тонна, яъни ўтган йилдагига қараганда 78 минг тонна кўп пахта, 90 минг тонна, яъни 1955 йилдагига қараганда 12 минг тонна кўп луб экинлари ҳосили етиштириб давлатга топширишлари лозим. Картошканинг ялпи ҳосили 129 минг тоннага етказилиши керак. 150 минг тонна, ёки ўтган йилдагига қараганда 96 минг тонна кўп сабзавот, 166 минг тонна ёки ўтган йилдагига қараганда 67 минг тонна кўп қовун ва тарвуз етиштирилиши лозим. Шоли етиштириш қарийб икки баравар, пилла тайёрлаш икки ярим баравар кўпайтирилади.

Чорвачилик соҳасида катта вазифалар турипти. Колхозларда ва совхозларда гўшт етиштириш 3,5 минг тонна миқдорида кўпайтирилиши лозим.

Сут етиштириш 10 минг тоннадан зиёдроқ кўпайтирилиши керак. Тухум, жун ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш анча кўпайтирилади.

Чорвачилик учун ем-хашак етиштиришни ва тайёрлашни кўпайтириш соҳасида зиммамизга алоҳида масъулият юкланмоқда. Область колхозлари бу йил силоснинг ўзини ўтган йилдагига қараганда уч баравар кўп тайёрлашлари лозим.

Хўш, область қишлоқ хўжалигининг асосий тармоқларида бу юксак мажбуриятлар қандай бажарилмоқда?

Партия ташкилотлари томонидан олиб борилган катта ташкилотчилик иши натижасида колхозлар, МТСлар ва совхозлар бу йил экиш кампаниясини уюшқоқлик билан, қисқа муддатларда юксак агротехника асосида ўтказдилар. Чигит ва бошқа экинларни экиш ва парвариш қилишнинг прогрессив усуллари бу йил биринчи марта катта майдонларда кенг қўлланилди. Пахта ерларининг ҳаммасига чигит тор қаторлаб экилди. Пахта майдонларининг учдан икки қисми узунасига ва кўндалангига культивация қилинмоқда. Ҳар бир гектардаги чигитнинг текис униб чиқиши ва ғўза тупларининг белгиланган қалинликда бўлиши учун анча кескин кураш олиб борилди.

Бироқ кўпгина колхозлар, МТСлар ва совхозлар, бир қанча районларнинг партия ташкилотлари бу шароитдан тўла фойдалана олмадилар ва анчагина майдонда ғўзанинг ривожланишида қолоқлик рўй беришига йўл қўйдилар.

Бунинг сабаби шуки, кўпгина колхозларда, МТСларда ва совхозларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг шу йил 25 июндаги қарорига мувофиқ ғўзани июль ойида парвариш қилиш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирлар кўп жиҳатдан бажарилмай қолди. Чунончи ғўзани суғориш, узунасига ва кўндалангига культивация қилиш, чопиш ва озиқлантириш планлари бажарилмади.

Оққўрғон, Бўка, Мирзачўл, Оржоникидзе, Ўрта Чирчиқ, Янгийўл, Сирдарё ва бошқа бир қанча районларда ғўза қатор ораларини ишлаш жуда сусайтириб юборилди.

Камқувват ва кам ҳосилли колхозларнинг кўпчилигида кўпгина майдонлардаги ғўзалар яхши ривожланмаётир ва қатор оралари ўз вақтида ишланмаганлиги натижасида шу вақтгача бақувват бўлиб ўсмаётир. Бундай ерлардаги ғўзаларда ҳатто контрактация планларини бажаришни таъминлайдиган даражада ҳам етарлик шона ва гул йўқ.

Аммо баъзи район партия комитетларининг секретарлари, район ижроия комитетларининг раислари, МТСларнинг директорлари ва бош агрономлари, колхоз правлениеларининг раислари ва агрономлари тоқат қилиб бўлмайдиган бундай аҳволни кўриб ташвишланмаётирлар.

Ваҳоланки, бу йил ҳукумат қолоқ колхозларни яқин бир-икки йил ичида ўрта ва илғор колхозлар даражасига кўтармоқ учун уларга жуда катта ёрдам берди.

Афсуски, кўпгина хўжаликларда давлатнинг бу ёрдамидан ёмон фойдаланилмоқда.

Фактлар яна шуни кўрсатадики, фақат қолоқ колхозлардагина эмас, шу билан бирга юқори ҳосилли, илғор колхозларда ҳам ғўзаларнинг ўсиши кейинда қолмоқда.

Область партия комитети бюросининг фикрича, деди ўртоқ Нуриддинов, катта-катта майдонларда ғўза қатор ораларини ишлаш суръатларининг пасайиб кетганлигига ва ғўзалар яхши ўсиб ривожланмаётганлигига сабаб шуки, кўпгина партия, совет ва қишлоқ хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари, шунингдек кўпгина колхоз правлениеларининг раислари, МТС ва совхозларнинг директорлари ғўзанинг аҳволига танқидий кўз билан қарамаётирлар, хотиржамлик қилмоқдалар, олинган мажбуриятларни бажаришни таъминлайдиган даражада ҳосил тўпланди, деган хато фикрга берилиб, беҳуда мағрурланмоқдалар.

Кўпгина колхозларда, МТС, совхозларда ғўза ва бошқа экинларни парвариш қилиш ишларининг сусайиб кетганлигига асосий сабаб шуки, омма орасида олиб борилаётган партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларнинг савияси ҳали ҳам паст, колхозчилар ва бошқа қишлоқ хўжалик ходимларининг моддий-маиший ва маданий талабларини қондириш тўғрисида чинакам ғамхўрлик қилинмаётир.

Айниқса Ўрта Чирчиқ, Оржоникидзе, Янгийўл, Мирзачўл, Оққўрғон, Боёвут, Сирдарё ва бошқа район партия комитетлари ҳамда район ижроия комитетларининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш ишларида мана шундай жиддий камчиликлар содир бўлмоқда.

Ўртоқ Нуриддинов райкомларнинг секретарлари Мусаев, Укубоев, Тошпўлатова, Усмонов, Каримов ва бошқа ўртоқларни танқид қилиб, улар пахта ва бошқа экинларнинг ҳосили учун курашнинг ҳал қилувчи даврида ўз ишларида қўпол ва кечирилмас хатоларга йўл қўяётганликларини кўрсатиб ўтди.

Бу йил область совхозлари давлатга қарийб 100 минг тонна ёки ўтган йилдагига қараганда 30 минг тонна кўп пахта беришлари лозим. Бунинг учун ҳар бир гектардан олинаётган пахта ҳосилини ўтган йилдагига нисбатан 6 центнер миқдорида ошириш керак.

Бироқ кўпгина совхозларнинг директорлари, район партия комитетлари, район ижроия комитетлари ва Совхозлар министрлиги совхозлардаги ғўзаларнинг аҳволига етарли даражада танқидий кўз билан қарамаётирлар ва бир қанча совхозлардаги ғўзанинг ҳозирги ҳолати фақат социалистик мажбуриятларнинг бажарилишинигина эмас, ҳатто давлат планини бажаришни ҳам таъминламаслигини кўрмаётирлар.

4-Боёвут (директори ўртоқ Юсупов), Бушуев номидаги (директори ўртоқ Галицинский), «Кўкорол» (директори ўртоқ Исабоев) совхозларида ва янги ташкил этилган «Фарҳод», «Дружба» ҳамда Булганин номли уч совхозда жуда оғир аҳвол юз берди. Бу совхозлардаги каттагина майдонларда чигит сийрак униб чиққанлигига ва ғўзалар шонасини тўкиб юбораётганлигига қарамай, уларнинг раҳбарлари пахта ҳосилини ошириш тўғрисида берилган топшириқни унчалик катта эмас деб ҳисоблаб, техникадан, сув, ишчи кучи ва бошқа ресурслардан тўла фойдаланмаётирлар, ҳосил учун курашнинг ҳал қилувчи даврида зарур агротехника тадбирларини кўрмаётирлар.

Сўнгра ўртоқ Нуриддинов август ойида амалга оширилиши лозим бўлган, ғўзаларнинг ривожланиши орқада қолаётган ерларда эса сентябрда ҳам амалга оширилиши лозим бўлган тадбирлар ҳақида гапирди.

Биринчидан, ғўзалардаги шоналарни мумкин қадар кўпроқ сақлаб қолиш, иккинчидан, ҳар бир ғўза тупида қўшимча равишда камида 5-6 та тўқ кўсак ҳосил қилмоқ учун август ва сентябрь ойларида ғўзаларнинг қўшимча шоналашини кучайтиришга эришиш, учинчидан, ҳар бир кўсакнинг ўртача оғирлигини ошириш ва туртинчидан, совуқлар бошлангунча пахтанинг барвақт ва бир текис очилишига эришиш зарур.

Мана шуларни таъминламоқ учун ғўзаларни август ойида камида икки марта суғориш, қатор ораларини камида 1,5 марта узунасига культивация қилиш, ғўзаларнинг ўсиши орқада қолиб кетган ва пастак бўлиб ўсаётган участкаларда эса 2 мартадан культивация ўтказиш зарур. Шу участкаларнинг ўзида қатор ораларини камида 1-1,5 марта кўндалангига культивация қилиш керак. Шу давр ичида бир марта кетмон чопиғи ўтказиб, бегона ўтларнинг ҳаммасини ўлдириш, қолоқ участкаларда эса камида 1,5-2 марта чопиқ ўтказиш керак.

Катта майдонларда ғўзаларни фосфор билан баргидан озиқлантириш ҳам керак.

Яқин 10-15 кун ичида ҳар бир гектарга 1-2 тонна ҳисобидан 170 минг тонна гўнг, ахлат ва бошқа маҳаллий ўғитлар тайёрлаш ҳамда ғўза қатор ораларига солиш зарур.

Асосий пахта майдонларида ғўзани чеканка қилишни 5 августгача ва қолган пахта майдонларининг ҳаммасида 10 августдан кечиктирмай тамомлаш керак.

Пахталарнинг барвақт очилишини таъминламоқ учун қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг манбаъларини яқин кунларда тугатиш зарур. Яқин икки-уч кун ичида сизот сувларини камайтирмоқ учун зовур-коллекторларни тозалаш соҳасида ҳар бир звенода, бригадада ва колхозда қилиниши лозим бўлган энг зарур ишларни белгилаб чиқиш, бунинг учун етарли механизмларни ва одамларни ажратиш керак, токи бу ишларнинг ҳаммаси 10-15 августдан қолмай тамомлансин.

Бу тадбирларни амалга оширмоқ учун август ойи ичида ғўзаларни парвариш қилиш ишига колхозларда 80 минг колхозчи ва совхозларда 20 минг ишчи жалб этилсин, 2800 трактор культиваторининг (шу жумладан совхозларда 860), 500 пуркагич машинанинг (шу жумладан совхозларда 275), 3180 от культиватори ва чопиқ машиналарининг тўхтовсиз ишлаши таъминлансин.

Ҳозирги вақтда ғўзани ўз вақтида ва сифатли қилиб суғоришга алоҳида эътибор бериш керак. Маълумки, бир қанча районларда, кўпгина колхозларда, совхозларда сувдан нотўғри фойдаланиш ва суғоришнинг сифати ёмонлиги сабабли ғўзалар қовжираб қолмоқда. Кейинги кунларда Чирчиқ ва Оҳангарон дарёларида сув икки баробар камайиб кетганлиги сабабли бизнинг олдимизда яна қўшимча қийинчиликлар туғилди.

Бу ҳол биздан шуни талаб қиладики, район партия комитетлари, район ижроия комитетлари сувдан фойдаланишни ўз қўлларига олсинлар ва мавжуд сув ресурсларидан тўғри, рационал ва самарали фойдаланиш учун сув хўжалиги ходимларининг, колхоз ва совхоз раҳбарларининг масъулиятини оширишга эришсинлар.

Сўнгра ўртоқ Нуриддинов ҳосилни йиғиб-териб олишга тайёргарлик вазифалари ҳақида гапирди.

У машина билан териладиган пахтанинг салмоғини мумкин қадар кўпайтириш зарурлигига эътиборни жалб қилди. Бу йил колхозларда 100 минг тонна пахтани ва совхозларда 50 минг тонна пахтани машина билан териб олишимиз лозим.

Бунинг учун 3,5 мингта терим машинасини, 1800 та кўрак чувиш машинасини, 700 та кўрак терадиган машинани, ғўзаларнинг баргларини тўктирмоқ учун 1000 та пуркагич ва чанглагич машиналарни тайёрлаб қўйишимиз ҳамда шунга яраша агрегатларни механик ҳайдовчилар ва тракторчилар билан етарли таъминлаб, тайёрлаб қўйиш лозим.

Бироқ бу вазифанинг жиддий ва масъулиятли бўлишига қарамай область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва кўпгина МТСларнинг раҳбарлари пахтани машина билан териб олмоқ учун техника ва кадрларни тайёрлаб қўйишга етарлик эътибор бермаётирлар, кўпгина партия, совет ташкилотлари раҳбарлари эса бу масалани шу вақтгача чуқур ўйлаб кўрганлари йўқ ва ҳатто пахта теримига қанча ва қандай техникани тайёрлаб қўйиш кераклигини ҳам билмайдилар.

Бу иш айниқса 1-Пискент МТСида (директори ўртоқ Копотун), 1-Бекобод МТСида (директори ўртоқ Икромов), 1-Верхне-волинск МТСида (директори ўртоқ Холбоев), Боёвут МТСида (директори ўртоқ Бараев), 2-Сирдарё МТСида (директори ўртоқ Житенов) ва бошқа МТСларда айниқса ёмон ташкил этилган.

Вазифа шундан иборатки, пахтани машина билан териб олмоқ учун техникани тайёрлаб қўйиш, кадрларни танлаш ва тайёрлаш ишларини дарҳол тартибга солиш керак.

Сўнгра бригадаларда ва звеноларда хирмонларни, асфальтланган майдончаларни тахт қилиб қўйиш, янги саройлар қуриш ва эскиларини ремонтдан чиқариш, сушилкаларни тартибга солиш, тошторозиларни, автомобиль ва от-уловларни, йўлларни ва кўприкларни ремонтдан чиқариб тахт қилиб қўйиш керак. Пахта теримига тайёргарлик ишларининг ҳаммасини ўз вақтида тамомлаб, теримни биринчи кунларданоқ уюшқоқлик билан ўтказиш лозим.

Луб экинлари, картошка, сабзавот ва қовун-тарвуз, шунингдек ғалла етиштириш, деди докладчи, областимиз қишлоқ хўжалиги ишларининг муҳим участкасидир. Луб экинларини кўкатлигида ўриб олиб қайта ишлаш колхозлар ва давлат учун иқтисодий жиҳатдан манфаатли бўлган тадбирдир. Шу сабабли Юқори Чирчиқ ва Қуйи Чирчиқ районларидаги луб экинлари экқан колхозларнинг, партия, совет ташкилотлари ва МТСларнинг вазифаси шуки, улар жут ва каноп пояларини кўкатлигида ўриб олиб қайта ишлашни кенг ҳажмда ўтказишлари керак.

Ўртоқ Нуриддинов областдаги сабзавот экувчи колхозларнинг аҳволини анализ қилиб, районлардаги колхоз партия ташкилотлари олдида турган вазифаларни кўрсатиб берди. Сабзавот ва картошка пишиб, етилгунча уларнинг қатор ораларини зўр бериб ишлашни ташкил этиш ва зарур бўлган ҳамма тадбирларни ўтказиш, шу тариқа социалистик мажбуриятларнинг тўла бажарилишини таъминлаш, колхозларда, савдо ташкилотларида ва корхоналарда кечки сабзавот ва картошкани қишга асраб қўймоқ, тузламоқ учун сабзавот сақлайдиган, сабзавот тузланадиган жойларни ремонтдан чиқариб қўйиш ва янгиларини қуриш ишларини авж олдириб юбориш лозим.

Бошоқли экинлар ҳосилини тез ва нобуд қилмай ўриб-йиғиб олмоқ учун комбайнлардан фойдаланишни яхшилайдиган қўшимча тадбирлар кўриш, энг оддий машиналардан ҳам ғалла ўришда тўла фойдаланиш, бу ишга колхозчиларни, қишлоқ жойлардаги, шаҳарлардаги ва район марказларидаги аҳолини жалб қилиш лозим.

Сўнгра докладчи областдаги чорвачиликнинг аҳволини гапириб ўтди. У бу ишдаги баъзи муваффақиятларни кўрсатиб ўтиб, Мирзачўл, Бўка, Оҳангарон, Ховос, Боёвут ва бошқа баъзи районларда яроқли ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига ҳали ҳам гўшт ва бошқа маҳсулотлар кам етиштирилаётганлиги учун шу районларнинг раҳбарларини танқид қилди.

Ем-хашак тайёрлаш қониқарсиз бормоқда, силос бостириш ҳам жуда суст ўтказилмоқда. Камчиликларни қатъий равишда тугатмасдан туриб, — дейди ўртоқ Нуриддинов, — биз чорвачилик соҳасида олинган мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлай олмаймиз.

Шуни эътироф қилиш кераки, чорвачиликнинг орқада қолаётганлигига область партия комитети, унинг қишлоқ хўжалик бўлими, область ижроия комитети ва унинг қишлоқ хўжалик бошқармаси айбли. Чунки улар қишлоқ хўжалигининг бу муҳим тармоғига етарли эътибор бермаётирлар.

Қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги мана шу ва бошқа камчиликларга сабаб аввало шуки, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари ўз ишларини партиямиз XX съездининг талабларига мувофиқ қайта қуришда сусткашлик қилмоқдалар, шунингдек кўпгина колхозлар, МТСлар ва совхозларнинг партия ташкилотларида омма орасида партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишлар тузук уюштирилмаган. Бунга кўпгина район партия комитетларининг эскича ишлашни, хўжаликка конкрет раҳбарлик қилмасдан умумий раҳбарлик қилишни давом эттираётганликлари сабаб бўлмоқда.

Қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш ва омма орасида сиёсий ишларни яхшилаш вазифаларини ҳал қилишда бошланғич партия ташкилотларига етарлик ёрдам кўрсатилмаётир.

Бир қанча район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари олдимизда турган вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишда давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш асосий шарт эканлигига етарли аҳамият бермаётирлар. Шунинг учун ҳам айрим колхоз правлениеларининг раислари ва партия ташкилотларининг секретарлари, МТС ва совхозларнинг раҳбарлари кўпинча интизомсизлик қилмоқдалар, мақтанчоқликка берилиб кетмоқдалар, алдаш ва кўз бўямачилик билан шуғулланмоқдалар ҳамда ўзларининг амалий ишларида баъзан умумдавлат манфаатларига зарар етказувчи тор маҳкамачилик кайфиятларига берилиб кетмоқдалар. Социалистик мусобақани ташкил этишда расмиятчиликка кўп йўл қўйилмоқда.

Ҳар бир колхоз, МТС, район ва областнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришдаги амалий ишига олинган социалистик мажбуриятларни қай даражада бажарганлигига қараб баҳо бериш керак.

Агар барча раҳбар ходимлар ўз зиммаларидаги вазифаларни ҳалол бажариб, топширилган ишга юксак масъулият ҳис қилганларида, деди докладчи, бизнинг ишимизда камчиликлар ва хатолар бунчалик кўп бўлмас эди. Раҳбар ходимлар орасида ўз ишида ташаббус ва жонкуярлик кўрсатмаётган, астойдил ва ҳалол ишлашни ҳамда ўз бурчини адо этишни истамаётган айрим ўртоқлар бор. Бекобод район партия комитетининг 3-МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ Деҳқонов, Гулистон район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Маҳмудхонов, Ховос район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Қодиров, 2-Верхне-волинск МТС ининг директори Боймуҳамедов, область коммунал хўжалик бошқармасининг бошлиғи Чиргазде ва бошқа баъзи ўртоқлар мана шундай ташаббуссиз ходимлардан дейиш мумкин.

Қишлоқ хўжалигининг муҳим тармоқларида, айниқса пахтачилик ва чорвачилик соҳаларида катта камчиликлар содир бўлаётганлигига сабаб яна шуки, дейди ўртоқ Нуриддинов, область партия комитетининг бюроси, биз, секретарлар, область ижроия комитети, унинг раиси ва ўринбосарлари хўжаликка конкрет раҳбарлик қилиш услубини тўла равишда эгаллаб олганимиз йўқ ва маҳаллий ташкилотларга ўз олдиларида турган вазифаларни ҳал қилишда етарлик ёрдам бермаётирмиз.

Бу йил, деди докладчи пировардида, биз қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари бўйича олган социалистик мажбуриятларимизни муваффақиятли бажармоқ учун ҳамма имкониятларга эгамиз. Бунинг учун хотиржамликка ва парвосизликка хотима бериш, область партия, совет ва хўжалик аппаратининг ҳамма бўғинларини жон куйдириб ишлайдиган қилишга эришиш зарур.

Омма орасида олиб борилаётган ташкилотчилик ва тарбиявий ишларни кучайтириш лозим. Танқид ва ўз-ўзини танқидни авж олдириш асосида ишдаги камчиликларни ўз вақтида очиб ташлаш ва тугатиш, меҳнаткашлар кенг оммасининг ташаббускорлигини ва активлигини ошириш, олтинчи беш йилликнинг биринчи йили бўлган 1956 йил топшириқларини муддатидан олдин ва муваффақиятли бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасига меҳнаткашлар оммасини кенг жалб қилиш керак.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда биринчи бўлиб Верхне-волинск район партия комитетининг секретари ўртоқ **Мирдадаев** сўзга чиқди. Бу йил, деди у, пахтакорлар ҳар бир гектардан 1955 йилдагига қараганда 4,5 центнер кўп пахта олишга сўз бердилар. Кўпгина далачилик бригадалари, звенолар олинган мажбуриятларни бажаришга интилиб, ўз участкаларида мўл ҳосил тўплашга эришмоқдалар ва ҳозирги вақтда тинмай меҳнат қилиб, экинларни парвариш қилишни давом эттирмоқдалар.

Шу билан бирликда ғўзаларни парвариш қилишда ҳали ҳам камчиликлар кўп. Районда ғўзасининг ривожланиши кейинда қолаётган, ўт босиб кетган участкалар оз эмас. Бу камчиликни тезлик билан тугатиш зарур.

Ўзбекистон ССР Совхозлар министри ўртоқ **Бухоров** ўз нутқида асосан ғўзаларни суғориш қандай бораётганлиги тўғрисида гапирди. У айтдики, кўпгина совхозларда бу муҳим агротехника тадбирини ўтказиш секин бораётир. «Кўкорол» совхозида (директори ўртоқ Исабоев) 430 гектар ердаги ғўза, Бушуев номли совхозда (директори ўртоқ Галицинский) 616 гектар ердаги ғўза иккинчи марта суғорилгани йўқ. Июлнинг 25 куни мобайнида совхозларда суғориш графиги фақат 48,1 процент бажарилди.

Суғориш сифати паст. 1-Боёвут, 1-Далварзин совхозларида ғўзалар бостириб суғорилмоқда, сув нобуд бўлиб, кўпинча йўлларни сув босиб кетмоқда. 1-Боёвут совхозининг 4-бўлимида 20-картадаги ғўзани сув босиб кетди ва ғўзалар сарғайиб қолди.

Кўпинча ғўзалар суғорилгандан кейин культивация ўтказилганига қадар орада кўп вақт ўтиб ер қақраб қолмоқда. Чунончи 4-Боёвут совхозининг 2-бўлимида 15-картадаги ғўзалар 9 июлда суғорилган бўлса ҳам лекин шу вақтгача культивация қилингани йўқ. 3-Боёвут ва 4-Боёвут совхозларида кўпгина культиваторлар ғўзани тараб ўтадиган асбоблар билан ускуналанмаганлиги сабабли культивация вақтида ғўза тупларини шикастлантирмоқда.

— Бунинг учун, дейди ўртоқ Бухоров, кўп жиҳатдан Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлигининг аппарати ва айниқса унинг қишлоқ хўжалик мутахассислари ҳам айблидир. Чунки улар совхозларга ҳали ҳам етарли ёрдам бермаётирлар.

Оржоникидзе МТСининг директори ўртоқ **Абдурашидов** ўз нутқида очиб ташланган камчиликларни тугатиш ва август ойида ғўза қатор ораларини ишлашни кучайтириш тадбирлари ҳақида гапирди.

Районда 11 та қолоқ бригада ва 31 та звено бор. Бу бригада ва звеноларда август ойида ғўза қатор ораларини камида 2 марта культивация ва чопиқ қилиш, минерал ҳамда органик ўғитлар билан озиқлантириш, чеканка суръатларини тезлаштириш мўлжалланмоқда.

Ўртоқ Абдурашидов айтдики, районда, айниқса Молотов номли, «Сталинград», Навоий номли, Хрушчев номли колхозларда ўргимчакканага қарши кураш ёмон бораётир. Зараркунанда ҳашаротларга қарши курашни кескинлаштириш чоралари кўрилмоқда.

Ўртасарой районидаги Будённий номли колхоз раиси ўртоқ **Абдуллаев**нинг нутқини пленум қатнашчилари қизиқиб тингладилар.

— Колхозимизнинг пахтакорлари, деди у, июль ойида яхши ишладилар ва пахтачилик соҳасида олинган мажбуриятларни бажариш учун етарли ҳосил тўпладилар. Лекин биз бу билан кифояланиб қолмадик. Илғор колхозчиларнинг ташаббуси билан илгари олинган мажбуриятларни қайта кўриб чиқишга қарор қилинди. Ҳозир биз ҳар бир гектардан илгариги мажбуриятда кўрсатилганидек 24 центнердан эмас, балки 30 центнердан пахта олиш учун курашмоқдамиз.

Планларимизни амалга оширмоқ учун бир қанча конкрет тадбирларни белгилаб қўйдик. Моддий манфаатдорлик принципига риоя қилинишига катта эътибор бермоқдамиз. Аванс бериш системаси қайта кўриб чиқилди. Илгари биз фақат ой охиридагина аванс берар эдик. Иш қизғин бораётган шу кунларда эса пул ва натура авансларини ҳар кунда бериб турамиз.

Август ойида ғўза қатор ораларини икки марта суғорамиз ва икки марта узунасига культивация қиламиз. Кўндалангига тўртинчи культивацияни ҳам тўла равишда ўтказамиз. Ҳар бир гектар ғўзага камида 500 килограммдан маҳаллий ўғит солинади. Иккинчи чеканкани 5 августгача тамомламоқчимиз. Пахтакорлар зараркунанда ҳашаротларни батамом тугатиш, зовурларни тез тозалаб олиш учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

Область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Акрамов** ҳосил тўплаш учун кураш билан боғлиқ бўлган масалаларга тўхталди.

Июль ойида бир қанча колхозларда ғўзани парвариш қилиш жуда қониқарсиз ташкил этилди. Оржоникидзе, 1-Янгийўл, 2-Ўрта Чирчиқ ва 1-Оққўрғон МТС ларининг зоналарида бўлган колхозларда бу иш айниқса ёмон борди.

Кўндалангига культивация қилиш топшириқларининг ҳамма жойда ҳам тўла бажарилмаётганлиги, деди ўртоқ Акрамов, жиддий хавф туғдирмоқда. Масалан, Боёвут районида бу иш 8,1 процент бажарилди, Верхне-волинск, Чиноз ва Ўртасарой районларида бу иш бирмунча тузук бормоқда. Аммо қатор ораларини кўндалангига ишлашни тўхтатиб қўйиш ҳосилни анча камайтириб юборади, ғўза қатор ораларини ишлашда қўлланилган янги агротехника тадбирларининг натижаларини пучга чиқаради. Лекин МТСларнинг директорлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари тракторларнинг ёмон ишлаётганини кўра-била туриб индамаётирлар, брак иш қилувчиларга ва дангасаларга қарши чора кўрмаётирлар.

Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозида, Оққўрғон районидаги Энгельс номли колхозда, Бўка районидаги Молотов номли колхозда айрим участкалардаги ғўзалар қовжираб кўсакларини тўкиб юбораётганлиги асло тоқат қилиб бўлмайдиган бир ҳолдир.

Пахта териш машиналарини тайёрлаб тахт қилиб қўйишни ҳам эсдан чиқармаслик керак. Бу йил областда 2400 терим машинасини ва кўрак териб берадиган 424 машинани, 480 та кўрак чувиш машинасини, 730 та чанглагич машинани, ғўза пояларни йиғиб берадиган 1300 машинани ремонтдан чиқариб қўйишимиз керак. Қилинадиган ишлар кўпу, аммо суст бораётир. Бу ишлар шу вақтгача биринчи Юқори Чирчиқ ва 1-Пискент МТСларида бошлангани йўқ деса бўлади. Оталиқ ташкилотлари ва корхоналар машиналарни ремонт қилишда катта ёрдам беришлари лозим.

Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг секретари ўртоқ **Ғаниев**нинг сўзи пленум қатнашчиларини қаноатлантирмади. Районда ғўзани парвариш қилишнинг аҳволи қониқарсиз бўлишига қарамасдан ўртоқ Ғаниев аҳволни бўяб кўрсатишга уринди. Афтидан, у, район колхозларидаги ҳақиқий аҳволни билмаса керак.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Н. А. Муҳиддинов** сўзга чиқди. У пахтанинг мўл ҳосилини тўплаш учун курашнинг тугалловчи даврида ва бошқа қишлоқ хўжалик ишларини ўтказишда Тошкент область партия ташкилоти олдида турган муҳим вазифаларга тўхталди.

— Ўзбекистоннинг ҳамма областларида, жумладан Тошкент областида ҳам, — деди ўртоқ Муҳиддинов, — пахтачиликка раҳбарлик қилишда аввалги йилда йўл қўйилган хатоларни тузатиш соҳасида жуда катта ишлар қилинди. Лекин бу ютуқлар тўғрисида анча гапирилди ва бугун биз бу ҳақда сўзламоқчи эмасмиз. Эътиборни камчиликларга ва бу камчиликларни тугатишга қаратиш керак.

Юксак социалистик мажбуриятларни бажаришни таъминлайдиган мўл ҳосил етиштирмоқ учун ҳали кўп ва зўр бериб ишламоқ керак. Бир йилнинг ўзида бутун областда ҳарбир гектардан олинадиган пахта ҳосилини 4 центнер кўпайтириш ва ўтган йилдагига қараганда 80 минг тонна кўп пахта бериш осон иш эмас. Лекин пойтахт областдаги колхозлар ва совхозлар бу вазифани ҳал қилмоқ учун ҳамма имкониятларга эгадирлар.

Модомики, кўпгина районларда ғўзаларни парвариш қилиш ғоят қониқарсиз ташкил қилинган экан, бутун областда эса 30 минг гектар ердаги ғўза мажмарил бўлиб қолган экан бу факт аввало шуни кўрсатадики, область ва район партия ҳамда совет ташкилотлари, кўпгина МТС, совхозлар ва колхозларнинг раҳбарлари бор резервлар ва имкониятлардан фойдалана олмаганлар.

Бундай шароитда бутун август ойида, шунингдек сентябрь ойида ҳам мўл ҳосил тўплаш учун курашни бутун куч ва воситаларни сафарбар этган ҳолда давом эттириш зарур. Ҳозирги вақтда бу иш пахта учун курашда энг муҳим вазифалардан биридир.

Қолоқ участкаларни қолоқликдан чиқаришга биринчи галда эътибор бериш керак. Лекин бу иш ҳам эски методлар ва усуллар билан ўтказиладиган бўлса, аҳволни яхшилаб бўлмайди. Қолоқ бригадаларда ва звеноларда меҳнатга яроқли ҳарбир кишига кўп ер тушаётганлигини ҳисобга олсак, улар август ойида ғўзаларни парвариш қилиш соҳасидаги энг зарур ишларни ўз кучлари билан уддалайолмайдилар. Уларга тракторлар, сув, ўғитлар билан, энг муҳими эса одамлар билан ёрдамлашиш зарур. Агар область ва район партия комитетларида, область ва район ижроия комитетларида қайси участкада ғўзанинг ўсиши орқада қолаётганлигини бир неча кун ичида аниқлаб чиқиб, ҳар қайси бригадага ва звенога нималар билан, қачон ва қандай ҳажмда ёрдам берилишини белгилаб қўйсалар, жуда яхши иш қилинган бўлур эди. Область партия комитетининг ва ижроия комитетининг аъзолари ва область партия активи бу тадбирларни ўзлари амалга оширишлари лозим.

Агротехникада, айниқса ғўзаларни суғоришда маъмуриятчиликка ва шаблонга кескин хотима бериш ҳозирги вақтда қилиниши лозим бўлган энг муҳим ишларнинг иккинчисидир. Мутахассисларга, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарларига, асосан тажрибакор сувчиларга ва бригадирларга қайси участкаларни қай вақтда ва қандай суғоришни белгилаш ҳуқуқини бериш лозим. Партия ва совет ташкилотларининг бурчи шуки, улар колхозларнинг, совхозларнинг раҳбарларига, бригада ва звено бошлиқларига нисбатан талабчанликни ошириб, суғоришнинг юқори сифатли бўлишига ва ғўзаларнинг қовжираб қолмаслигига эришмоқлари керак.

20 июлдан кейин ғўзаларни озиқлантиришни тўхтатиш керак, деган фикр бутунлай нотўғри фикрдир. Бу — консерватив қарашдир. Конкрет маҳаллий шароитга ва ғўзанинг қайхилда ривожланиб бораётганлигига қараб, пахта очилгунча ғўзани минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантиришни давом эттириш лозим. Аммо ғўза қатор ораларига гўнг солиш энг муҳим ишдир. Август охиригача ҳарбир гектар ғўзага камида бир тоннадан икки тоннагача гўнг солиш керак.

Сўнгра ўртоқ Муҳиддинов сабзавотдан мўл ҳосил етиштириш ва жамоат чорвачилигини янада юксалтириш вазифалари тўғрисида гапирди.

Чорвачиликда хўжалик йилининг тугашига саноқли кунлар қолди. Область ва район партия ҳамда совет ташкилотлари ходимлар группасини ажратиб, уларга чорвачиликдаги энг зарур ишларни амалга ошириш учун шахсий жавобгарликни юклатиб қўйсалар, яхши иш қилган бўлур эдилар.

Август ойида область партия ташкилоти олдида катта, мураккаб вазифалар турибди. Бу вазифаларнинг ҳал қилиниши партия ташкилотларининг ташкилотчилик фаолиятига тўла равишда боғлиқдир. Партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларида мўл ҳосил тўплаш тўғрисида кўпгина яхши қарорлар ва резолюциялар қабул қилинди. Лекин яхши қарор қабул қилиш билан иш қизишиб кетади, деб ўйлаш ярамайди. Бу қарорларнинг ижросини ташкил этмоқ учун зўр бериб ва қунт билан иш олиб бориш керак.

Барча раҳбар кадрлар август ойида ғўза парваришини ташкил этишда ҳал қилувчи роль ўйнашлари лозим. Область партия комитетининг аъзолари барча партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари раҳбарлари, коммунистлар ва комсомоллар август ойи давомида бригадаларда ва звеноларда бўлишлари, омма орасида сиёсий иш олиб боришлари, оммани мўл ҳосил тўплаш учун курашга сафарбар қилишлари лозим.

Область ва районларнинг раҳбарлари ҳосил учун курашнинг энг ҳал қилувчи пайтида қизғин иш олиб боришни ташкил этишлари керак ва бунинг учун улар шахсан жавобгардирлар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Ўзбекистон ССР меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги ва маданий даражасини ҳар томонлама юксалтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Партия ва ҳукуматнинг бу ғамхўрлигига жавобан пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини юксалтириш учун курашда янги ижодий активлик кўрсатиш ва ғайрат билан ишлаш барча партия ташкилотларининг, ҳамма меҳнаткашларнинг муҳим бурчидир.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилиб, бу қарорда область партия ташкилотининг пахтачиликни, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқларини юксалтириш соҳасида 1956 йилдаги социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажармоқ учун қилиниши лозим бўлган ишларни ва конкрет вазифаларни белгилаб берди.

Будённий номли колхоз аъзоларининг ватанпарварлик ташаббуси

Ўртасарой районидаги Будённий номли колхознинг аъзолари ўзларининг илгариги — гектаридан 24 центнердан ҳосил етиштириш тўғрисидаги мажбуриятларини ўзгартириб, ҳар гектар ердан 30 центнердан пахта етиштириш мақсадида янги мажбурият қабул қилдилар.

Газетамизнинг бугунги сонида шу тўғрида материал босаётирмиз.

Гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштирамиз

Колхозимиз илгари қолоқ, камҳосилли ҳисобланар эди. Масалан, 1954 йилда гектаридан 15 центнердан сал ортиқ ҳосил олдик. Ўтган йил эса ҳосилни оширишда бироз силжиш бўлиб, ҳар гектар ердан 17 центнердан пахта топширдик. Пахтакорларимиз дастлабки ютуқни мустаҳкамлаб, социалистик мусобақани янада кучайтириб юбордилар, ҳосилни шартномадаги 20 ўрнига 24 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

Июль охирига келганда ўртоқ Алексей Егай бошлиқ бригада, 1 ва 2-бригадаларнинг Олияхон Акбаралиева, Халима Аширова ўртоқлар бошлиқ звенолари ва ўртоқ Мавлон Худойбердиев бошлиқ бригада аъзолари илгари қабул қилинган мажбуриятни қайта кўриб чиқиш тўғрисида таклиф киритдилар. Бу таклиф барча колхозчилар томонидан қўллаб-қувватланди. Колхозчилар ҳар гектар ердан 24 эмас, балки 30 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар.

Биз бу оширилган мажбуриятни қабул қилганда қуйидагиларга суяндик. Бу йил асосий майдонларга чигит квадрат-уялаб экилиб, қатор оралари машиналар ёрдами билан икки томонлама ишланмоқда. Натижада қўл меҳнатини анча тежаш ва ғўза парваришидаги барча агротехника тадбирларини қисқа муддатда, сифатли қилиб ўтказиш мумкин бўлди. Масалан, механизацияни кенг қўлланиш туфайли ҳозиргача ғўза қатор оралари 4,5 марта узунасига ва 3,1 марта кўндалангига культивация қилинди. Қўл меҳнати енгиллашиб, иш ҳажми камайди. Шу туфайли ўтган йиллар бир киши кунига 0,08 гектар ерни чопиқ қилган бўлса, бу йил 0,33 гектар ерни чопиқ қилаётир.

Ғўзалар ҳозиргача икки марта озиқлантирилиб, икки марта суғорилди. Шу кунларда учинчи марта суғорилмоқда. Биз озиқлантиришда ўғитларни бир-бирига аралаштириб солишга алоҳида эътибор бердик. Масалан, июль ойида минерал ўғитлар билан аралаштириб 800 тонна маҳаллий ўғит ишлатилди. Шунга ўхшаш ғўзаси ривожланишдан қолаётган айрим участкаларда минерал ўғитлар нормасини икки бараваргача оширдик.

Меҳнат унумини оширишда бу йил қабул қилганимиз янги Уставнинг амалга оширилиши ҳам катта роль ўйнади. Колхозчиларнинг кенг муҳокамаси ва маъқуллаши билан қабул қилинган Уставга тўла риоя қилиш натижасида ҳозир ҳар бир киши ўзининг ойлик ва кварталлик меҳнат минимумини тўла бажараётир. Янги Уставга мувофиқ колхозчиларга ой сайин ҳарбир меҳнат кунига бир килограммдан дон ва 3 сўмдан пул аванси бериб турибмиз. Бу тадбир уларнинг меҳнатга бўлган манфаатдорликларини, жамоат ишидаги ташаббусларини оширмоқда. Ана шу тадбирлар ўзининг таъсирини кўрсатди. Ҳозир ғўзаларнинг аҳволи жуда яхши бўлиб, умуман ҳар гектар ердаги 90 минг ғўзанинг ҳар тупида 6—7 тадан кўсак тугилди. Ана шунга биноан колхозчиларимиз янги мажбурият қабул қилдилар.

Агар колхозимиз бўйича ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил олишга қарор қилган бўлсак, айрим бригадаларимиз бундан ҳам ортиқ мажбурият олдилар. Масалан, А. Акбаралиев, Н. Баҳриддинов, Алексей Егай ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари 32-33 центнердан пахта топширишга қарор қилдилар. Айрим звенолар бундан ҳам ортиқ ҳосил етиштирадилар.

Август кирди. Баъзи бировлар ғўзаларда мўл ҳосил тўпланиб қолди, энди дала ишларини бир мунча секинлатсак ҳам бўлади, демоқда. Бу мутлақо нотўғри. Чунки ғўза август ойида ҳам ривожланади, ҳосил тўплайди, асосий ҳосилни худди ана шу ойда етилтиради. Бунинг учун ғўзага сув керак, озиқ керак. Шу мақсадда биз август ойида ҳам ғўза парваришини ҳеч бир сусайтирмаймиз, балки янада кучайтирамиз. Жумладан, август ойида ғўзаларни икки марта суғорамиз, икки марта узунасига ва бир марта кўндалангига культивация қиламиз. Ҳар гектар ерга 500 килограммдан минерал ўғит соламиз. 5 августгача чеканкани тугаллаймиз. Айрим ерларимизда сизот сувлари юза туради. Шунинг учун биз 10 августдан бошлаб зовурларни тозалашга киришамиз. Бу тадбир кўракларнинг пишишини тезлаштиради. Ниҳоят август ойида қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашни ҳам кескин давом эттирамиз.

Бу тадбирларни амалга ошириш натижасида ҳосил янада ошади, колхозимиз аъзолари ўз мажбуриятларини шараф билан бажарадилар.

С. АБДУЛЛАЕВ,
колхоз раиси.

Бизнинг планларимиз

Бизнинг 5- бригада аъзолари 108 гектар ерда ғўза ўстираётирлар. План бўйича ҳар гектар ердан 20,4 центнердан пахта топширишимиз керак. Лекин бригадамиз аъзолари ғўза парваришини шундай яхши уюштирдиларки, натижада ҳар гектар ердан камида 32 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олиш мумкин бўлаётир. Биз июль ойида барча майдонлардаги ғўзани 3 марта чопиқ қилдик, 3 марта суғордик ва 2 марта минерал ва маҳаллий ўғит билан озиқлантирдик. Шу туфайли август ойитача ҳар туп ғўзада 7—8 тадан кўсак тугилди. Айниқса Ниёз Баҳриддинов ва Бектемировлар бошлиқ звеноларнинг ғўзаси яхши парвариш қилинаётганлиги учун уларда мўл ҳосил тўпланмоқда.

Ғўза парвариши соҳасида эришаётган ютуқларимиз тасодифий эмас. Бизда меҳнат интизоми яхши йўлга қўйилган. Кундалик нормасини бажармайдиган бирорта ҳам киши йўқ. Бригада ва звенолардаги ишнинг сифати ва унумини текшириб туриш учун алоҳида кишилар тайинланган. Бирор участкадаги ғўза парваришида камчилик аниқлангач, дарҳол уни тугатиш учун зарур чора ва тадбирларни кўрамиз.

Мўл ҳосил учун курашда бизга механизаторлар катта ёрдам бермоқдалар. Улар ҳозиргача барча майдонлардаги ғўзани 4 марта узунасига ва 3 марта кўндалангига культивация қилдилар.

Биз август ойида ҳам ғўза парваришини изчиллик билан давом эттирамиз. Агарда июль ойида парваришни яхши йўлга қўйганлигимиз туфайли ҳар бир туп ғўзада 7-8 тадан кўсак етилтиришга эришган бўлсак, август ойида ҳосил элементларини икки баравар ошириш учун курашамиз. Биз ўзимиздаги ички имкониятларни ҳисобга олиб, ҳар гектар ердан бемалол 32-33 центнердан пахта ҳосили олиш мумкин деган хулосага келдик. Сўзимиз билан ишимизнинг бир бўлишлиги учун курашамиз. Олган социалистик мажбуриятимизни ортиғи билан бажариш учун август ойида ғўзаларни яна икки марта қондириб суғорамиз, ҳар гектар ерга камида бир тоннадан маҳаллий ўғит соламиз, қўшимча кетмон чопиғи ўтказамиз. Шунингдек бешинчи августга қадар ғўзани чеканка қилиб бўламиз, сизот сувлари юза турган ерларда эса, зовурларни чуқур қилиб тозалаймиз.

Бу тадбирларни амалга оширсак, ўз устимизга олган мажбуриятимизни шараф билан бажариб, сентябрь ойидаёқ планда белгиланган ҳосилнинг 60-65 проценти миқдорида пахта топширишимиз мумкин.

А. ЕГАЙ,
5- бригада бошлиғи.

Оширилган мажбуриятни бажаришда коммунистлар авангард бўлаётирлар

Колхозимиз партия ташкилоти интизомни мустаҳкамлаш, меҳнат унумини ошириш учун курашиб, колхозчилар оммасини мўл ҳосил етиштиришга сафарбар этиб келмоқда. Колхоз коммунистлари ишлаб чиқаришнинг ҳал этувчи участкаларига тўғри жойлаштирилган. Улар ўз участкаларида ишлаб чиқаришга бевосита қатнашиш билан бирга колхозчилар ўртасида кенг миқёсда оммавий-сиёсий ишларни ҳам олиб бормоқдалар.

Коммунистлар социалистик мусобақанинг чинакам ташаббусчиси бўлиб, дала ишларини кучайтиришда, ишнинг сифатини оширишда, бракни тугатишда, илғор тажрибани пропаганда қилишда намуна кўрсатмоқдалар. Мисол учун, колхозимизнинг олтинчи бригадасидаги ишларни олиб кўрайлик. Бу бригадага коммунист ўртоқ Худойбердиев раҳбарлик қилади. Шу билан бирга унинг раҳбарлигида коммунист ва комсомоллардан иборат агитгруппа ҳам ишлайди. Бу группа бригада аъзолари ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кенг йўлга қўйиш билан бирга деворий газета ва «жанговар варақа»ларни системали равишда чиқариб туради. Деворий газета ва «жанговар варақа»ларда илғорлар иши ва тажрибаси ўз вақтида кенг ёритилиши билан бирга, бригада ва айрим колхозчилар ишидаги камчиликлар танқид қилинади ва бу камчиликларни тузатиш тўғрисида амалий таклифлар баён этилади. Масалан, деворий газетанинг кейинги сонларидан бирида Собира Саидова, Холиса Эминова ва шулар каби бошқа мусобақа илғорларининг иши ёритилган. Шу билан бирга Л. Иброҳимовга ўхшаш ишёқмас, дангасалар қаттиқ танқид қилинган.

Агитация ишлари ҳам кундалик ишлаб чиқариш ҳаётига маҳкам боғлаб олиб борилмоқда. Ўртоқ Мавлонов яқинда ўтказган ўзининг бир суҳбатида ғўза парваришида юқори кўрсаткичларга эришган колхозчи ўртоқ Ҳошим Кашалиевнинг ишларини батафсил гапириб бериб, унинг методларини тушунтирди. Шу билан бирга дала ишларида бошқалардан кейин қолаётган, ишни сифатсиз бажараётган ўртоқ Бамбух Музаффаровнинг камчиликларини бирма-бир кўрсатди ва бу камчиликларни тугатиш йўлларини белгилади. Бундай агитация илғорлар сафининг ўсишига, ишдаги камчиликларни тугатишга ёрдам бераётир.

Колхоз партия ташкилоти барча бригадаларда ҳам коммунист ва комсомоллар ёрдами билан оммавий-сиёсий ишларни кенгайтириб юборди. Жумладан июль ойининг ўзида колхозда 14 сон деворий газета, 50 сондан кўпроқ «жанговар варақа» чиқарилди, 40 дан кўпроқ суҳбат ўтказилди. Республика, область газеталари ва журналлар, шунингдек ҳар хил адабиётлар системали равишда ўқилиб турилади.

Биз июнь ойининг охирида ғўзанинг дастлабки парвариш ишларини якунлаганимизда ҳар гектарда планда белгиланган 20 центнер ўрнига 24 центнердан ҳосил етиштириш мумкин эканлигини аниқлаган эдик. Биз Ўзбекистон КП Марказий Комитети қарори асосида июль ойида ғўза парваришини янада кучайтириб, белгиланган тадбирларни тўла амалга оширдик. Натижада ҳар гектар ерда янада мўл ҳосил тўпланди. Шунга биноан колхозимиз аъзолари эндиликда ҳар гектар ердан давлатга 30 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олдилар.

Оширилган мажбурият бизнинг масъулиятимизни ҳам оширади. Шунинг учун колхоз партия ташкилоти август ойида ҳам ғўза парваришини асло сусайтирмасдан давом эттиришга, олинган мажбуриятни шараф билан бажаришга колхозчиларни тўла сафарбар этади.

И. КОГАЙ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

Пахта ҳосилини кескин ошириш учун

Звеномиз бўйича 19 гектар ернинг ҳар гектаридан 22 ўрнига 33 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганимизда бригадамизнинг баъзи аъзолари бунга ишончсизлик билан қарадилар. «Пландагидан 11 центнердан ортиқ, айтишга осонку, лекин уддасидан чиқиш қийин», дедилар.

Аммо, звеномиз аъзоларининг кўпчилиги бу гапларга эътибор бермай, мажбуриятни ошириб бажариш мумкин эканлигини амалий иш билан исбот қилишга киришдилар. Экиш кампанияси кўнгилдагидек якунлангач, ғўза парваришини барвақт бошлаб юбордик. Кўчатларни тўла сақлаб қолишга эришдик.

Ҳозир ҳар туп ғўзада 7-8 тадан кўсак, 14-16 тадан ҳосил шохи бор. Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда моҳир сувчиларимизнинг хизмати катта. А. Акбаралиев, Н. Умаров ўртоқлар ғўзаларни кечаси най усулида суғоришни ташкил қилиб, яхши натижаларга эришаётирлар. Қониб сув ичган ғўзалар кундан-кунга мўл ҳосил тўпламоқда.

Звеномиз аъзолари ғўзаларнинг ҳозирги аҳволини ҳисобга олган ва ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи — августда ғўза парваришини қизғин олиб боришга аҳд қилган ҳолда ўз зиммаларига янги мажбуриятлар олдилар. Биз ҳар гектар пахта майдонидан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдамиз.

А. АКБАРАЛИЕВА,
звено бошлиғи.

Умумий мажлис қарор қилди

Яқинда колхозчиларнинг умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Бунда кўкламги ва ёзги ишларнинг натижаси якунланди.

Ғўза парвариши юқори сифатли ўтказилганлиги учун барча майдонларда мўл ҳосил етишмоқда. Ҳарбир туп ғўзада мажбуриятни қоплайдиган даражада кўсак бор. Ҳали август ойи турибди. Шу ой ичида ҳам дала ишлари сифатли ўтказилса бундан ҳам яхшироқ натижага эришиш мумкин.

Шунинг учун умумий мажлис колхознинг илгариги—гектаридан 24 центнердан ҳосил етиштириш тўғрисидаги мажбуриятини ўзгартириб ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил етиштириш мумкин эканлигини қайд этади.

Ана шу оширилган мажбуриятни бажариш учун пахтакорлар, механизаторлар ва қишлоқ хўжалиги мутахассислари қуйидаги тадбирларни бажариш юзасидан бир қарорга келдилар:

1. Барча бригадаларда ғўзаларни кўндалангига иккинчи марта ишлашни тугаллаш ва тўртинчи марта культивация қилишни сифатли қилиб ўтказиш. Ҳарбир далада ғўзани икки марта суғориш. Бригада ва звено бошлиқлари, колхоз агрономи ва мироб август ойида ғўзанинг кечаси ва кундузи суғорилишига эришсинлар, бунда тунги суғоришга алоҳида эътибор бериш керак. Зарур жойларда ғўзаларни иккинчи марта чеканка қилиш, бу ишни узоғи билан 5 августгача тугаллаш. Ғўзани табақалаб озиқлантиришга, бунда маҳаллий ўғитдан фойдаланишга алоҳида эътибор бериш зарур эканлиги кўрсатилди. Август ойида ҳарбир гектар ерга 500 килограммдан гўнг ва бошқа маҳаллий ўғит чиқариб солиш белгиланди.

2. Ғўзаси ўсишдан ва ривожланишдан қолаётган бригада ва звеноларда дала ишларининг ўтказилишига алоҳида эътибор бериш керак.

3. Бригада механиклари август ойида ғўза парвариши юзасидан берилган топшириқларнинг ўз вақтида ва юқори сифатли бажарилишига эришсинлар.

4. Колхоз правлениесига 10 августдан зовурларни тозалаш ишларини бошлаб юбориш, пахтанинг очилишини тезлаштириш учун зарур бўлган барча тадбирларни кўриш топширилди.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашни ҳар тарафлама кучайтириб юбориш зарур. Ҳарбир бригадада зараркунандаларни қирувчи химикатлар тайёр бўлиб турсин. Қўл аппаратлари ва ОДН зарур бўлган пайтда ишлатиш учун тахт қилиб қўйилсин. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашувчи махсус бригада ташкил этилсин.

Ҳар ҳафтада меҳнат кунларига 1,5 килограммдан ғалла ва 3 сўмдан пул бериб турилсин. Ҳарбир бригадада иссиқ овқат бўлиши ва болалар яслилари ишлаб туриши таъминлансин.

Ёш ишчиларга эътиборни кучайтирайлик

Мен бундан бир йил илгари Куйбишев область, Чапаевск шаҳридаги ҳунар мактабини тамомлаб, Чирчиқ шаҳридаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводига доимий ишлаш учун келдим.

Ҳунар мактабларини тамомлаб чиққан кўпгина ёш ишчилар илғорлар сафидан жой олмоқдалар. Нормаларини ошириб бажараётган ёш ишчилар ҳам қўлга киритилган ютуқлар билан қаноатланиб қолмай, янада олға қараб силжишни истайдилар. Бу — табиий бир ҳолдир. Лекин афсуски, ёшларнинг ана шу истак ва орзулари баъзан амалга ошмай қолади. Менингча, бунга сабаб шуки, заводда ёшларга етарли эътибор берилмаётир. Баъзи бир раҳбарлар, ёшларнинг ҳунар мактабларида олган билимлари етарли, шунинг учун уларни яна ўқитиш, тарбиялаш ортиқча, деб ҳисоблайдилар.

Қўшни корхоналарда ишлаётган ўртоқларимиз бизга металларни жадал усул ва куч билан ишлаш методларини эгаллаб олаётганликларини гапириб бермоқдалар. Кўпгина корхоналарда резецларнинг янги конструкциялари қўлланилмоқда, шахсий тежаш, хўжалик ҳисобига ўтиб ишлаётган бригадалар ташкил қилинмоқда. Бизда эса ана шуларнинг биронтаси ҳам татбиқ этилмаган. Кишини шу нарса таажжублантирадики, бутун мамлакат бўйлаб техника тобора ўсиб, ривожланиб бораётган бир пайтда, биз ҳамон эскича усулда ишламоқдамиз. Биз ҳам ўсишни, олға қараб силжишни истаймиз.

Бизда ҳам илғор методларни ўрганиш мактабларини жорий қилиш керак. Бу ҳақда кўпдан бери гапирилади, бироқ амалда бу соҳада ҳеч қандай иш қилинмаётир. Биз кўпинча умуман завод қандай ишлаётганидан эмас, балки ҳатто цех, қўшни участканинг иш фаолиятидан ҳам хабарсиз қоламиз. Ёш ишчиларнинг ўсиши учун ҳамма шароитларни яратиб беришга қачон киришиларкин?

Александр ЖУРАВЛЕВ,
«Чирчиксельмаш» заводи 3-механика цехининг токари.

Биз Александр ишлаётган цехга кириб, механика участкаси томон йўл олдик. Эътиборимизни кичкина токарлик станогида ишлаётган, ҳунар мактаби шогирди формасини кийган ёш ишчи жалб қилди. У, кўрак териш машиналарининг втулкаларини ишламоқда эди. Бизни шу нарса ажаблантирдики, станокда детални мустаҳкамлаш учун ишлатиладиган патрон ўрнига қандайдир болт биркитиб қўйилганди. Токарда чертёж ҳам, операцион карта ҳам йўқ эди. Биз ундан чертёж ёки картани кўрсатишни илтимос қилганимизда, у хайрон бўлиб, бизга тикилди. Кейин маълум бўлишича, бу чертёжлар негадир цех кладовойида сақланар экан.

— Бу болт ўрнига патрон ёки мослама ўрнатса бўлмасмиди?— деб сўрадик биз смена мастери ўртоқ Переднядан.

— Патрон ҳам, мослама ҳам бор.

— Нега бўлмаса ишчи болт ўрнатиб қўйган?

— Бу унинг шахсий иши, қанақасига хоҳласа шунақасига ишлайди-да,— деб жавоб берди хотиржамлик билан мастер.

Бу ёш ишчи Александр Журавлев билан бирга ҳунар мактабини тамомлаб чиққан токарь Петр Кочетков эди. Мастер ҳатто мавжуд патрон ёки мосламада ишлаш мумкинми, йўқми эканлигини ҳам текшириб кўрмаган экан.

— Мосламалар мутлақо яроқсиз. Мен мастерлардан бу камчиликни тугатишни талаб қилавериб чарчагач, мана шу «янгиликни» ижод қилиб ишламоқдаман,— тушунтирди бизга ёш ишчи.

— Бу гапинг мутлақо нотўғри, қўшилмайман,— деди мастер.

Ўз сўзини исботлаш учун мастер Передня станокка патрон ўрнатди. Моторни ҳаракатлантириши биланоқ у титрабгина қолмай, қаттиқ-қаттиқ тебрана бошлади. Шунда ҳам мастер детал ишлашга киришди, бироқ втулка қийшиқ бўлиб қолди ва у бракка чиқди. Мастер патрон ўрнига мослама ҳам ўрнатиб кўрди. Лекин ундан ҳам ҳеч қандай натижа чиқмади. Мослама бузуқ экан.

Станок ана шундай қилиб ускуналаниши туфайли ёш ишчи ҳар бир деталнинг икки четини ишлашга икки-уч секунд вақт сарфласа, втулкани ўрнатиш учун эса бир-икки минут вақт сарфлаётир. Корхонада мастерларнинг ёш ишчиларга бепарволик билан қарашлари, уларнинг шикоятларига эътибор бермасликлари туфайли Петр Кочетков каби кўпгина ёш ишчилар кунлик нормаларини атиги 65-70 процент бажармоқдалар.

Цехда июль ойининг ўзида агрегатлар турли сабаблар билан бир неча минг соат бекор турди. Бунга меҳнатнинг ёмон уюштирилиши, станокларнинг эҳтиётсизлик билан ишлатилиши сабаб бўлмоқда. Бироқ цех раҳбарлари (бошлиғи Беляев, партия ташкилотининг секретари Захаров, касаба союз ташкилотининг раиси Лимарев, комсомол ташкилотининг секретари Онишченко ўртоқлар) ана шу муҳим масалалар билан шуғулланмаётирлар.

50 ИШЧИГА ТЎРТ ЎЛЧОВ АСБОБИ

Асбоблар сақланадиган кладовой олдига ёшгина бир ишчи келиб, мурожаат қилди:

— Менга штангель беринг.

— Бизда бор-йўғи тўртта штангель бор холос, уларнинг ҳаммаси мастерларда

— Мен деталларни нима билан ўлчайман?

— Нима билан бўларди, бармоғинг билан ўлчайсан-да.

Текшириб кўрилганда, ҳақиқатан ҳам бутун механика участкасида атиги тўртта штангель бор экан. 50 ишчига тўрт дона ўлчов асбоби!

— Деталлар размерини қандай қилиб аниқлайсиз,— сўрадик Александр Журавлевдан.

— Дастлабки детални тайёрлаганимда мастердан штангелни сўраб ўлчаб оламан, қолганларини эса ана шу деталга мослаб тайёрлайвераман.

Участкада ўлчов асбобларининг етарли бўлмаганлиги сабабли ишчилар деталларни тахминан тайёрламоқдалар. Бу усул билан ишлаганда, айниқса ҳали тажрибаси оз ёш ишчилар жуда кўп брак қилмоқдалар. Бизга участканинг бурчагида уюлиб ётган деталларни кўрсатишди. Уларнинг ҳаммаси тахминий ишлаш натижасида брак қилинган. Бу деталларни яна қайтадан эритишиб, ундан заготовка тайёрлар эканлар. Бир иш икки иш бўлмоқда. Ўтган ойда фақат механика участкасида 20 тоннадан ортиқ деталь бракка чиқарилиб, 100 минг сўмга яқин зарар кўрилди. 50 ишчига тўрттагина ўлчов асбоби бўлгач, бундай ҳолнинг юз бериши табиийдир.

Ёш ишчилар ўзларининг интилувчанлиги, тиниб-тинчимаслиги, имкони борича кўпроқ нарса билишга ҳаракат қилиши билан ажралиб туради. Бу табиийдир. Ёш ишчи ўқишни, ўсишни истайди, у заводга, давлатга кўпроқ фойда келтириш учун интилади. Бироқ корхона раҳбарлари ёш ишчиларнинг ана шу олижаноб орзуларини амалга оширишга етарли эътибор бермаётирлар.

Механика цехида илғорлар тажрибасини оммалаштириш ҳақида жуда кўп гап бўлди. Шундан сўнг тўгарак қатнашчиларининг рўйхати тузилди. Бироқ бу соҳада 2-3 марта машғулот ўтказишдан нарига борилмади.

АНАТОЛИЙ НЕГА ЗАВОДДАН КЕТДИ?

Орзу — кишининг энг яхши, уни доимо олға интилишга чорловчи фазилатларидан биридир. Ўз орзуси амалга ошган кишининг қувончи ичига сиғмайди. Анатолий Глухов мактабда ўқиб юрган кезлардаёқ келгусида слесарь бўлиб етишишни орзу қиларди. У, ўз истагини амалга ошириш мақсадида ҳунар мактабига ўқишга кирди.

Орадан икки йил ўтди. Анатолий имтиҳон топшириб, бешинчи разрядли слесарь бўлди. У заводга ўзининг севган касбида ишлаш учун келди. Лекин цех бошлиғи ўртоқ Беляев уни тунукасоз қилиб ишга тайинлади.

— Мен слесарь-ремонтчиман. Ана шу касбни эгаллаш учун икки йил ўқидим,— шикоят қилди ёш ишчи.

— Ҳозирча бизга слесарь керак эмас, қаерга қўйсак шу ерда ишлай берасан,— бошлиқ унга кескин жавоб берди.

Анатолий цех комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Онишченкога мурожаат қилди. Бироқ у ёш ишчининг ҳақли талабига эътибор бермади. Шундан кейин Глухов партия ва касаба союз ташкилотларига мурожаат қилди. Бироқ бундан ҳам натижа чиқмади. Ниҳоят Анатолий корхона директори ўртоқ Петрикин ҳузурига келди. Директор телефон орқали цех бошлиғига ёш ишчининг талабини қондиришни тавсия этди. Цех бошлиғи ўртоқ Беляев эса Анатолийни ўз кабинетига чақириб олиб, «нима учун сен менинг устимдан шикоят қилиб юрибсан» деб дўқ урди ва баттар ўжарликка олди.

Шунча ҳаракатлардан кейин ҳам ўз мақсадига эриша олмаган Глухов ишдан совий бошлади. Ора-чора прогул қилиб турадиган бўлиб қолди. Цех раҳбарлари ёш ишчининг меҳнатга бўлган муносабатидаги ўзгариш сабабларини аниқламадилар ва уни иккинчи механика-йиғув цехига ишга кўчирдилар.

Анатолий бу сафар ҳам яна ўз орзусини амалга ошириш учун ҳаракат қилди. Бироқ цех раҳбарлари унинг талабини қондириш ўрнига тунукасозликдан ёрдамчи ишчи қилиб тайинладилар. Анатолий яна ишдан совий бошлади. Бунга ҳечким эътибор ҳам бермади. Натижада Анатолий Глухов «Чирчиксельмаш» заводидан бутунлай кетиб қолди.

Корхонада жуда кўп ёш ишчилардан ўз мутахассисликлари бўйича фойдаланилмаётир. Масалан, Вадим Мостарев, Виктор Рязанов ва бошқа жуда кўп ёш ишчилар 4-5 разрядли мутахассис бўлишларига қарамай, ёрдамчи ишларда ишламоқдалар. Бу ўртоқларнинг ўзлари танлаган касбда ишлашларига имкон беришни сўраб берган аризалари бюрократ раҳбарларнинг шкафларида чанг босиб ётибди.

Биз корхонанинг кўпгина цехларини айланиб чиқдик, ёш ишчилар билан суҳбатлашдик. Улар корхона коллективи ўртасида социалистик мусобақа хўжа кўрсин учун уюштирилганлигини айтиб бердилар.

— Ҳар ой бошланишида мастер биздан бир кичик қоғозга қўл қўйдириб олади. Бу — бизнинг мажбуриятимиз,— дейди 2-механика-йиғув цехининг ёш ишчиси Анатолий Мельниченко.— Аммо бу мажбуриятларнинг бажарилишини ҳечким текширмайди. Бундай аҳвол узоқ вақтлан бери давом этиб келмоқда.

Биз суҳбатлашган бошқа кўпгина ёш ишчилар ҳам Анатолий Мельниченконинг фикрини қувватладилар.

* * *

Токарь Александр Журавлев ёш ишчиларни тарбиялаш, ўқитиш, уларни мамлакатимиз қаҳрамон ишчилар синфининг ҳақиқий ўринбосарлари қилиб тарбиялашга боғлиқ муҳим масалани кўтарган. Ҳар йили ишчилар сафига ғайратли, иродали, ҳамма қийинчиликларни енгишга тайёр турган янгидан-янги ёшлар отряди қўшилмоқда. Улар она-Ватанимизни янада гуллаб-яшнатиш тўғрисида совет ёшларига хос ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

Ёш ишчиларнинг бирор корхонага келиши уларнинг ҳаётида муҳим воқиадир. Ёшларни муносиб кутиб олиш ва уларнинг ҳар томонлама тинмай ўсиб бориши учун зарур бўлган барча имкониятларни яратиб бериш—дирекция, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг муҳим бурчидир. Ҳунар мактабини эндигина тамомлаб ёки ўрта мактабдан қўлида етуклик аттестати билан ишлаб чиқаришга келган ёшлар ҳар тарафлама ёрдамга муҳтождирлар. Завод директори, цех бошлиғи, мастер, кекса ишчи—хуллас бутун коллектив ёш ишчиларнинг ўсиши, тарбияланиши, уларнинг келгуси тақдири учун жавобгардирлар.

И. СУЛАЙМОНОВ,
И. САТТОРОВ,
«Тошкент ҳақиқати» ва «Сталин байроғи» газеталарининг рейд бригадаси.

Шахтёрлар куни шарафига

«Ўзбекуголь» трестининг кўп кишилик коллективи Ўрта Осиё шахтёрлари ўртасидаги социалистик мусобақада кўпдан бери олдинда келмоқда. Ойлик ва квартал планларини асосий кўрсаткичлар бўйича йил бошидан бери ортиғи билан бажариб келаётган бу коллектив Шахтёрлар кунини ишлаб чиқаришда муносиб совғалар билан кутиб олиш учун ғайратга ғайрат қўшиб ишламоқда. Фидокорона меҳнат самарали натижаларга олиб келмоқда. Трест бўйича 7 ойлик план муддатидан қарийб бир ҳафта олдин бажарилди ва қўшимча равишда бир неча эшелон кўмир берилди.

Трестнинг асосий корхоналарида, жумладан 9-шахтада, ремонт-механика заводида ва кўмир разрезида июль ойида ҳам аввалги ойлардаги сингари яхши натижаларга эришилди. Кон-қидирув партияси 7 ойлик топшириқни 107 процентта етказиб бажариб, ўз хўжалик фаолиятини янада яхшилади.

И. АҲМЕДОВ.

Колхозга оталик ёрдами

Янгийўл пахта тозалаш заводининг коллективи бир неча йиллардан бери Петров номли колхозга яқиндан оталик ёрдами бериб келмоқда.

Завод коллективи шу кунларда колхозда силос иншоотлари қурилишини тезлаштиришда актив иштирок этмоқда. Корхона ана шу қурилишлар учун кўп миқдорда цемент, яйловларда палаткалар қуриш учун брезент, сув насослари ажратди. Мўл ҳосил етиштириш учун қизгин кураш кетаётган ҳозирги кунларда колхоз далаларида корхонанинг смена мастери ўртоқ Усмоналиев бошчилик қилаётган 16 кишидан иборат бригадаси колхозчилар билан ёнма-ён туриб ишламоқда.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

САНЪАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЭСТРАДА УСТАЛАРИ

Яқинда Москва темирйўлчиларнинг Марказий маданият уйи ҳузуридаги акробатчилар ансамбли Ўзбекистонга гастролга келди.

Бутуниттифоқ конкурсининг лауреати М. Харитонов бошчилик қилаётган бу ансамбль составида 45 киши бор. Унинг репертуаридаги 100 га яқин номер ҳаётийлиги ҳамда таъсирчанлиги билан характерлидир.

Ансамблнинг Тошкент Округ офицерлар уйи концерт залида берган биринчи томошаси муваффақиятли ўтди. Артистлардан В. Кеплина ва Л. Гринчиклар саҳнада энг мураккаб акробатик ўйинларни бажардилар. Айниқса оғир юк билан енгил ҳаракат қилиниши лозим бўлган машқлар улар ижросида муваффақиятли бажарилди. «Нарвон ўйини» деб аталувчи номерни ижро этган акробатчилардан Н. Денисев, В. Каплин ва В. Смирновалар жиддий ижодий ютуққа эришганлар.

Концертда музикачи К. Гладиковнинг маҳорати ҳаммага ёқиб тушди. У, аввал флейта асбобида белорус халқ мелодиясини чалиб, кейин шу куйни турли хил асбобларда ижро этди. Ҳар хил скрипкаларда ижро этилган бу мелодия ёқимли янграйди...

Ансамблнинг жонглер ўйинчиси П. Татаринов номерлари, М. Горохов раҳбарлигидаги гимнастика ўйинчиларининг ҳар хил комбинациялари томоша программасидаги энг яхши номерлардан ҳисобланади. Улар квадрат шаклдаги турникда навбатма-навбат турли машқларни эпчиллик билан ижро этдилар. Концертда Н. Денисев, В. Ладижинскийлар ҳам ўзларининг эстрада санъатларини намойиш қилдилар.

Москва темир йўлчиларининг Марказий маданият уйи ҳузуридаги акробатчилар ансамблининг республикамиздаги гастроли бир ой давом этади.

А. АЛИЕВ.

САНЪАТКОР МЕҲМОНЛАР

Шу кунларда республикамизга биринчи марта меҳмон бўлиб келган Новгород область филармонияси артистлари катта муваффақият билан гастроль концертлари бермоқдалар.

Филармония артистларининг пойтахтдаги Максим Горький номли маданият ва истироҳат боғида берган концертлари жуда қизиқарли ўтди. Артист Г. М. Раицин фортепионинада рус композиторлари, шунингдек четэл композиторларининг асарларини жозибали ижро этди. Булар орасида композитор Бизенинг «Кармен» операсига ёзган увертюраси, Цорасмоннинг «Ёшлик қўшиғи», Огинскийнинг «Полонез»и ва бошқалар жўшқин ижро этилди.

Томошабинлар бадиий ўқиш усталаридан ҳисобланган артист М. Рамозонова ижро этган номерларни катта эътибор билан тингладилар. Айниқса, «Паркда» шеърлар цикли артистка ижросида ҳаяжонли чиқди. Т. Н. Николаева «Дўстлар қўшиғи», «Ўғилга хат», «Соз қўшиқ-да» сингари рус халқ ҳазил ашулаларини ёқимли ва ширали куйлаб, томошабинлар олқишига сазовор бўлди. Шунингдек артистлардан А. Димант билан Б. Димантларнинг «Янгича дам олиш», «Ўйин хиллари» каби қизиқарли номерлари, А. Бауман томонидан усталик билан ижро этилган акробатик ўйинлар ҳам диққатга сазовордир.

Концерт давомида артист М. И. Фрейдин скрипкада 10 га яқин мелодиялар ижро этди.

Новгород область филармонияси артистлари Тошкентда яна бир неча кун бўлишгач, республикамизнинг Самарқанд, Фарғона областларига ҳам борадилар.

А. АКБАРОВ.

Президент Носир араб мамлакатлари ёшлари конференциясида нутқ сўзлади

ҚОҲИРА, 2 август. (ТАСС). Кеча араб мамлакатлари ёшларининг Александрия (Искандария)да йиғилган конферецияcида Миср президенти Носир нутқ сўзлади. Қоҳира радиоси эшиттирган хабарга қараганда, президент, биз озодлигимизни ҳимоя қилиш, мустақиллигимизни мустаҳкамлаш йўлида катта кураш олиб бормоқдамиз, деган. Биз, деган ўз сўзини давом эттириб президент, ўтмиш ҳаётимиздан кўп сабоқ олдик. Бу сабоқ бизларга шу нарсани кўрсатмоқдаки, ўз ҳақингни фақат узлуксиз курашдагина ҳимоя қилиб қолиш мумкин. Миср мустақил сиёсатни эълон қилди. Миср тинчлик сиёсатини, ҳарбий блокларга қарши кураш сиёсатини эълон қилди. Миср бу сиёсатни пировардигача ҳимоя қилади.

Сувайш канали, деб уқтириб ўтган Носир, эндиликда Миср халқига қайтариб берилди. Сувайш канали сўзда эмас, балки амалда Мисрнинг ўз мулки бўлиб қолди.

Миср томонидан Сувайш канали национализация қилинганлигини Покистон жамоатчилиги маъқулламоқда

КАРАЧИ, 2 август. (ТАСС). Покистон матбуоти турли партиялар раҳбарларининг ва мамлакатдаги жамоат арбобларининг Миср томонидан Сувайш канали компанияси национализация қилинганлигини маъқуллаб айтган фикрларини босиб чиқаришни давом эттирмоқда. «Ол Покистон дастур парти» секретарининг баёнотида «Миср мазлум мусулмон дунёсига ўрнак кўрсатди» дейилади.

«Озод Покистон» партияси томонидан ташкил этилган митингда ғарб мамлакатларининг Мисрга нисбатан қилаётган дўқларини қоралаб, барча тинчликсевар халқлар мисрликлар томонини олишига ишонч билдириб резолюция қабул қилинди. «Озод Покистон» партияси, дейилади резолюцияда, «Сувайш каналининг национализация қилинганлиги империалистларнинг асрий эксплуатациясига хотима беради» деб қайд қилади.

«Доон» газетаси жамоат ташкилотларининг Миср ҳукумати тадбирларини маъқуллаётганликлари тўғрисида Ҳайдаробод, Суккур, Лаялпур, Читтагонгдан олинган хабарларни босиб чиқармоқда.

«Таймс оф Карачи» газетаси ҳам ўзининг редакцион мақоласида Мисрни қўллаб-қувватлаб ёзмоқда.

Яман Мисрнинг Сувайш каналини национализация қилганлигини тўла равишда қувватламоқда

ДАМАШҚ, 3 август. (ТАСС). Расмий визит билан Сурияга келган Яман валиаҳд шаҳзодаси Муҳаммад Албадр «Яман Мисрнинг Сувайш каналини национализация қилганлигини тўла равишда қувватлайди» деб айтди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги Миср вакили Хаммаршельд билан учрашди

НЬЮ-ЙОРК, 2 август. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретариатидан олиб хабар беради: Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги Миср вакили Умар Лутфий Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Хаммаршельднинг илтимоси билан 1 августда унинг ҳузурида бўлди. Суҳбат бир соат давом қилди.

Мухбирнинг дипломатик доиралар фикрига асосланиб берган хабарида айтилишича, Лутфий президент Носирнинг Миср Сувайш каналида кемаларнинг бемалол қатновини таъминлайди, деган ва Қоҳирада эълон қилинган баёноти текстини Хаммаршельдга топширган.

Мисрга тазъйиқ қилиш сиёсати давом эттирилмоқда

ЛОНДОН, 2 август. (ТАСС). Бугун умум палатасида Миср Сувайш канали компаниясини национализация қилганлиги сабабли рўй берган аҳвол масаласи юзасидан музокаралар бўлди. Бош министр Антони Иден умум палатасида баёнот бериб, Англия ҳукуматининг бу масаладаги позициясини баён қилди. Шу билан бирга у, мен узил-кесил баёнот бера олмайман, чунки Англия, Франция ва АҚШ ташқи ишлар министрларининг Лондондаги музокаралари давом этмоқда, деди.

Бош министр Англия ҳукумати Миср давлатининг Сувайш канали компаниясини национализация қилиш тўғрисидаги суверен ҳуқуқини эътироф қилмоқчи эмаслиги ҳақида илгари айтган гапларини таъкидлади. «Канални ёлғиз бир мамлакатнинг тўла контроллиги остига бериб қўядиган тадбирларнинг ҳеч қайсисига, деди А. Иден, Англия рози бўла олмайди, чунки яқинда бўлиб ўтган воқиалар бундай ягона мамлакатнинг каналдан фақат ўзининг миллий сиёсати мақсадлари йўлида фойдаланиши мумкинлигини кўрсатди».

Иден ғарб мамлакатларининг Сувайш каналидан фойдаланишига Англия ҳукумати қандай аҳамият бераётганлигини айтиб ўтди ва Сувайш каналида кемаларнинг қатновидан келадиган даромадлардан Мисрнинг мамлакатни индустрлаштириш учун фойдаланишга ҳақи йўқ, деди. Иденнинг фикрича, бу даромадлар каналнинг кенгайтиришга сарфланмоғи лозим.

Иден айтдики, денгиз давлатларининг каналга нисбатан сиёсати ҳамиша икки асосий принципга, яъни «каналда қатновнинг эркин ва хавфсиз бўлиши» ва «каналдан фойдаланишнинг самарали ва рентабиль бўлиши» принципларига асосланиб келган. Бош министр Сувайш канали компанияси национализация қилинганида, бу принципларнинг нима учун таъминланиши мумкин эмаслигини тушунтириб бермади.

Иден айтдики, Англия ҳукумати «ҳарбий характерда баъзи бир эҳтиёт чораларини» кўришга қарор қилди. «Бу чораларнинг мақсади, — деди у,— Ўрта денгизнинг шарқий қисмида позициямизни мустаҳкамлашдан ва юз бериши мумкин бўлган ҳар қандай аҳволни бартараф қилиш қобилиятимизни мустаҳкамлашдан иборатдир». Рейтер агентлигининг айтишича, баъзи бир ҳарбий-денгиз, ҳарбий-ҳаво ва қуруқликдаги қўшин қисмларини Англиядан юбориш ҳамда чекланган миқдорда резервдагиларни армияга чақириш шу тадбирлар жумласидандир.

Сўнгра, лейбористлар оппозициясининг раҳбари Гейтскелл сўзга чиқди. У, оппозиция «национализация қилишнинг ўзини нотўғри деб ҳисобламайди» деди, бироқ Мисрнинг акция эгаларига акция ҳақларини тўлаши мумкинлигига шубҳа билдирди.

Гейтскелл гарчи бош министр томонидан эълон қилинган «эҳтиёт чораларига» қарши эътироз билдирмаса ҳам, аммо, «куч қўлланишга» қарши эканлигини айтди. «Бизнинг Хавфсизлик Кенгашида агрессорлар деб қораланишимизга ёки Ассамблеянинг (Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг. — Редакция) кўпчилиги бизга қарши чиқишига олиб келадиган аҳволнинг туғилишига, деди у, биз йўл қўймаслигимиз лозим».

«Менинг фикримча, деди Гейтскелл, Носирнинг шу вақтгача қилиб келган ишларига қарши куч қўлланмоқ учун юридик асос топиш қийин бўлур эди».

Гейтскелл Англия ҳукумати томонидан Мисрга нисбатан қўлланилган иқтисодий санкцияларни маъқуллади ва Сувайш канали масаласини бирор халқаро комиссия воситачилигида тинч йўл билан ҳал қилиш керак, деди.

Лейбористлар оппозициясининг яна бир вакили — илгариги ташқи ишлар министри Герберт Моррисон эса, аксинча, Сувайш канали масаласида ҳукуматнинг сиёсатини ҳеч сўзсиз қўллаб-қувватлади. У, «зарур бўлиб қолган тақдирда» куч қўлланиш керак, деди.

Ташқи ишлар министри Селвин Ллойд сўзга чиқиб, АҚШ, Англия ва Франция ташқи ишлар министрлари ўртасидаги музокараларнинг натижалари бугун фақат ярим кечадан кейингина эълон қилинади, деди. Селвин Ллойд, Сувайш канали компанияси халқаро компания бўлганлиги сабабли, национализация қилиш принципини бу компанияга қўлланиш мумкин эмас, деб даъво қилди. Каналнн бошқармоқ учун халқаро орган тузиш, деди у, Англия ҳукумати учун бирдан-бир мақбул келадиган қарор бўлади. Ҳозирги вақтда, деди у, биз муносиб иштирокчилар қатнаши билан конференция чақириш устида ишламоқдамиз.

Музокаралар давом этмоқда.

АҚШ, АНГЛИЯ ВА ФРАНЦИЯНИНГ ҚЎШМА БАЁНОТИ

ЛОНДОН, 3 август. (ТАСС). АҚШ, Англия ва Франция ташқи ишлар министрларининг Сувайш канали масаласига доир музокаралари тамом бўлгандан кейин бу ерда қўшма баёнот эълон қилинди. Баёнотда, жумладан, уччала ҳукумат Мисрнинг Сувайш канали компаниясини национализация қилиш тўғрисидаги қарорини «маълумот учун қабул қилдилар» дейилади.

Уч ҳукумат таъкидлайдиларки, улар «Мисрнинг батамом суверен ва мустақил мамлакатга хос бўлган ҳамма воситалардан, шу жумладан фойдаланиш ҳуқуқига, ўзининг юрисдикциясига тааллуқли бўлган ва халқаро характерда бўлмаган нарсаларнинг тегишли шароитларда национализация қилишдан иборат ҳамма эътироф қилган ҳуқуқдан фойдаланиш ҳуқуқига эътироз қилмайдилар». Бироқ, музокараларнинг қатнашчилари, Сувайш канали «халқаро муассасадир» ва национализация қилиш ҳуқуқи бу каналга жорий қилиниши мумкин эмас, деб ҳисоблайдилар.

Баёнотда, Миср ҳукумати ўз қарорини шундай шароитда қабул қилдики, бу нарса «1888 йилги конвенцияда гарантияланган канал эркинлиги ва хавфсизлигига таҳдид солади», дейилади.

Ҳар уччала ҳукумат «Каналнинг 1888 йил 29 октябрдаги конвенцияда гарантияланган ҳолда ишлашини муттасил таъминлаш мақсадида каналнн бошқариш формаларини халқаро режим шароитида белгиламоқ учун тадбирлар кўрилиши лозим» деб ҳисоблайдилар.

Музокараларнинг қатнашчилари конвенцияни имзолаган мамлакатларнинг ҳамда каналдан фойдаланишдан айниқса манфаатдор бўлган бошқа мамлакатларнинг иштироки билан 16 августда Лондонда конференция чақиришни таклиф қиладилар.

Уч давлат қўшма баёнотига илова қилинган ва Рейтер агентлиги томонидан мазмуни эълон қилинган қўшимча мазкур конференцияга таклиф қилинмоқчи бўлган қуйидаги мамлакатлар санаб кўрсатилган: Миср, Франция, Италия, Голландия, Испания, Туркия, Англия, Совет Иттифоқи, Австралия, Цейлон, Дания, Эфиопия, Германия Федератив Республикаси, Греция, Ҳиндистон, Индонезия, Эрон, Япония, Янги Зеландия, Норвегия, Покистон, Португалия, Швеция ва Қўшма Штатлар.

Англияда резервдагиларни армияга чақириш тўғрисида фармон

ЛОНДОН, 2 август. (ТАСС). Рейтер агентлигининг хабарида айтилишича, резервдагиларнинг баъзи категорияларини «Ўрта денгизнинг шарқий қисмида фавқулодда ҳолат бўлиб қолганида армияда хизмат қилмоқ учун» чақириш тўғрисидаги фармонни бугун қиролича имзолаган.

Тошкентда

Кўнгилли дам олмоқдалар

Тошкентдаги биринчи пойафзал фабрикаси ҳузурида ташкил қилинган пионерлар лагерида ишчи ва хизматчиларнинг ўғил-қизлари қувноқ дам олмоқдалар. Фабрика маъмурияти лагерда барча қулай шароитларни яратиб берган. Бу ерда қўл ҳунари, авиомодель, фото ва радио тўгараклари мунтазам равишда ишлаб турипти. Дам олувчиларга тез-тез кинофильмлар кўрсатиб турилади. «Бахтли болалик», «Улуғ дўстлик», «Аргентина бўйлаб» каби фильмларни болалар зўр қизиқиш билан томоша қилдилар.

1- пойафзал фабрикаси, ҳайвонот боғи, Комсомол кўли ва бир қанча корхоналарга қилинган экскурсиялар лагердаги пионер ва ўқувчиларда катта таассурот қолдирди. Лагернинг иккинчи сменасига келган 110 ўқувчи шу кунларда кўнгилли дам олиб, янги ўқув йилига куч-ғайрат тўпламоқда.

Эски Жўвада янги сквер

Республикамизнинг пойтахти Тошкент шаҳри йилдан-йилга обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Шу йилнинг ўзидаёқ Ҳамза кўчаси кенгайтирилиб, йўлнинг ўртасига гуллар экилди. Эски Жўва майдонида сквер ташкил қилиш ишлари ҳам қизғин тус олиб кетди. Эски Жўвани скверга айлантириш учун шаҳар Советининг ижроия комитети 18 минг сўм пул ажратди.

Гулзор қилиш, йўлкаларни текислаб асфальт ётқизиш, аллеялар барпо этиш ва дарахт ўтқазиш ишлари билан юздан ортиқ киши шуғулланмоқда. Шунингдек бир экскаватор ва 14 машина сквер трассасида қизғин иш олиб бораётир. Скверни барпо этишда Октябрь район маҳаллаларининг меҳнаткашларидан ҳар куни 40 дан ортиқ киши келиб ёрдамлашмоқда.

Сквер гулзорларини барпо қилиш ишига агроном ўртоқ А. Волкова раҳбарлик қилмоқда.

Скверининг ўртасида Коммунистик партия ва Совет давлатининг отоқли арбоби М. И. Калининнинг ҳайкали ўрнатилади.

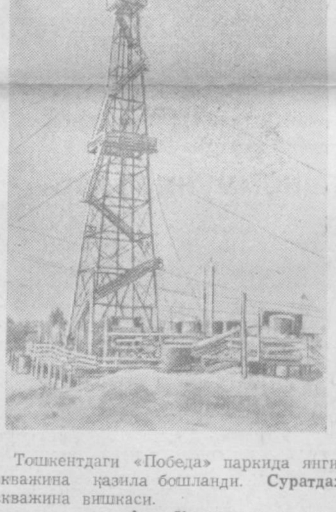

Тошкентдаги «Победа» паркида янги скважина қазила бошланди. **Суратда:** скважина вишкаси.

А. Котулев фотоси.

Талантли ёш рассом ўртоқ Б. Содиқов янги асарлар яратмоқда. **Суратда:** Б. Содиқовнинг «Йўқолсин паранжи» деган янги асари.

А. Апухтин фотоси.

Болалар учун фильмлар

Шу йил июль ойидан бошлаб Тошкентдаги марказий лекторий клубида Ўзбекистон Маданият министрлигининг ташаббуси билан пойтахт пионер ва ўқувчилари учун махсус кинофильмлар кўрсатила бошланган эди.

Бу фильмларнинг деярлик барчаси мактабгача, мактаб ёшидаги болаларга бағишлангандир. Шу кунгача ёш томошабинлар 20 га яқин кинофильм кўрдилар. Буларнинг кўпчилиги рус адабиётининг классиклари асарлари асосида ишланган. Айниқса «Руслан ва Людмила», «Балиқчи ва балиқ ҳақида эртак», «Поп ва унинг хизматкори Балда ҳақида эртак» каби фильмлар болаларга манзур бўлмоқда.

Шунингдек, совет ёзувчиларининг кичкинтойларга бағишлаб ёзган асарлари асосида ишланган фильмлар ҳам кўрсатилмоқда. Болаларни ўқиш, меҳнат қилиш, ўзаро дўст бўлиб яшашга чақирувчи «Чук ва Гек», «Музикачи эчки» сингари фильмлар ўқувчилар томонидан севиб томоша қилинмоқда.

Булардан ташқари болалар «Тўрт чақа», «Лермонтов» «Ким биринчи», «Олтин тожли хўраз» каби фильмларни ҳам кўрадилар.

Китоб савдоси яхшиланмоқда

«Узбеккниготорг»нинг биринчи магазинида аҳолига китоб савдоси хизмати кун сайин яхшиланмоқда. Магазинда ярим йиллик план муддатидан илгари бажарилиб, пландан ташқари 404 минг сўмлик китоб сотилди. Айниқса қишлоқ хўжалиги, илмий-техник, ўқув-педагогика китоблари билан савдо қилувчи бўлимлар харидорларга намунали хизмат кўрсатмоқдалар.

Яқинда СССР Маданият министрлиги бу магазин ходимларининг аъло даражадаги хизматини тақдирлаб, магазин коллективига 3 минг сўм мукофот берди. Магазинда янги китоблардан харидорларни ўз вақтида хабардор қилиб туришга ҳам алоҳида аҳамият берилади. Нашрдан янги чиққан китобларнинг номи ва нарҳи кўрсатилган маълумотлар дарҳол республикамиз колхоз, совхоз ва МТСларига ҳамда олий ўқув юртларига юборилади.

Ташкилотлар томонидан талаб этилган китоблар почта орқали юборилаётир.

Ошхонада янги тартиб

Яқинда Тошкент шаҳрининг марказий кўчаларидан бири — Киров кўчасида жойлашган пархезли таомлар ошхонасида янги тартиб жорий қилинди. Ошхонада энди хўрандалар ўзларига-ўзлари хизмат қилмоқдалар. Иккита автомат касса ташкил қилинди. Кассалар тепасига ошхона таомларининг рўйхати — меню осиб қўйилган. Хўранда менюдан кўнгли тусаган овқатни танлаб кассага ҳақ тўлагач, ошхонадан ўзи овқат олади. Хўрандалар тез ва мазали овқатланиб олишлари учун ошхонада бир қанча тадбирлар амалга оширилган. Таомлар тўрт жойдан сузиб берилади. Ўринлар юзтагача кўпайтирилди. Овқатланувчилар учун қўшимча равишда янги 500 дона тарелка, 1500 дона стакан, вилка, пичоқ ва қошиқлар сотиб олинди.

Ошпазлардан Степан Золотухин ва Мария Колесниковалар лаззатли таомлар пишириб хўрандаларнинг ташаккурига сазовор бўлмоқдалар.

Ошхонадаги бу янги тартиб туфайли хўрандалар 15-20 минут ичида овқатланиб, танаффуснинг қолган қисмини маданий дам олиш билан ўтказиш имкониятига эга бўлмоқдалар.

Ошхона илгари кунига 1,5-2 минг хўрандага хизмат кўрсатиб келган бўлса, ҳозир бу ерда бир кунда 3 мингга яқин киши овқатланмоқда.

Ҳодиса

Онанинг миннатдорчилиги

Якшанба куни. Сквер хиёбонида 4-5 ёшлар чамасидаги бир бола пайдо бўлди. У ҳадеб йиғлай берди. Ўтган-кетганлар «онаси шу ўртада бўлса керак», — деб овутишга ҳаракат қилишди. Бўлмади. Бирдан 13- милиция бўлимининг ходими Я. И. Иваненко келиб қолди. У, бола ёнига келди-да, жимжимадор ҳуштак занжирини шиқирлатиб кўрсатди. Бола йиғидан тўхтади, жилмайди: занжирга қўл чўзди. Иваненко уни кўтариб олди, юзларидаги ёшларни артди. Кейин газ будкага олиб бориб сув олиб берди. Бироз кутгач, адашган Лёняни 13- милиция бўлимига қарашлик болалар хонасига олиб кетди. Хонада бола кечгача бўлди. Бир вақт эшикдан энтиккан бир аёл кириб келди. Бу — Лёнянинг онаси эди. У боласини бағрига босаркан, ўпкасини тутолмай, йиғлаб юборди.

— Ҳовлида кир юваётганимда Лёням йўлакда болалар билан ўйнаётган эди. Сезмай қолибман, айланай, у болаларга эргашиб кўчага чиқиб кетибди, яхшилигингизни сира эсимдан чиқармайман, — дер эди она миннатдорчилик билан.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

СПРАВКА

Сувайш канали

Яқинда Миср ҳукумати Сувайш канали компаниясини давлат ихтиёрига олиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Бутун илғор инсоният, тараққиёт ва адолат идеяларини азиз билган барча кишилар Сувайш канали миср халқига қайтариб берилганлиги тўғрисидаги бу хабарни зўр мамнуният билан кутиб олдилар.

Сувайш канали — энг катта халқаро сув йўлларидан биридир. Бу канал Ўрта Ер денгизини Қизил денгиз билан боғлайди, Европа портларидан Ҳинд ва Тинч океанлар ҳавзасида жойлашган мамлакатларга бориладиган йўлни анча қисқартиради. Сувайш канали қазилмасдан илгари Европа портлари билан Ҳиндистон ва Эрон ўртасидаги сув йўли Африка қитъаси атрофидан ўтар эди. Сувайш канали битиб, ишга туширилгач, бу йўл қарийб икки марта қисқарди.

Бу канал Қора денгиз ва Ўрта Ер денгизи бўйларида жойлашган мамлакатлар — СССР, Руминия, Болгария, Туркия, Югославия, Сурия ва бошқа шу каби мамлакатлар учун ҳам катта аҳамиятга эгадир. Бу мамлакатлардан Узоқ Шарқ ва Шарқи-Жанубий Осиё портларига қатнайдиган кемаларнинг йўли қарийб 70 процент қисқаради.

Сувайш каналининг узунлиги 173 километр, кенглиги 120-150 метр, чуқурлиги 12-13 метрдир. Бу каналнинг ғоят катта иқтисодий ва стратегик аҳамияти бор эканлигини ундан 1955 йил мобайнида 48 мамлакатга қарашли 14 минг 666 кема ўтганлиги яққол кўрсатади.

Ҳозирги Сувайш канали ўрнида бундан икки минг йилдан кўпроқ вақт илгари Қизил денгизни Нил дарёси билан қўшадиган канал қазилган эди. Бироқ кейинчалик Миср фотиҳларидан бири—Ҳалифа Мансур буйруғи билан канал бузиб юборилди. XVIII асрнинг охирида Наполеон Мисрга қарши юриш қилган даврда Франция Ўрта Ер денгизини Қизил денгиз билан қўшишни мўлжаллаган эди. Бироқ бу мўлжал амалга ошмай қолиб кетди. Франция 1854 йилда Александриядаги ўзининг бош консули Лессепс орқали «турли мамлакатлар капиталистларидан иборат» компания тузиш тўғрисидаги адолатсиз битимни Мисрга мажбуран қабул қилдирди. Битимда, концессия 99 йил (1869 йилдан 1968 йилгача)га мўлжаллаб тузилади, деб кўрсатилган эди.

Канал қурилиши миср халқига жуда кўп кулфатлар келтирди. Юз минглаб миср деҳқонлари ҳақ олмай жуда оғир шароитларда меҳнат қилишга мажбур қилиндилар. «Сувайш каналини, — деди Миср президенти Носир 26 июлда Александрияда сўзлаган нутқида, — ҳақ олмай ишлаган мисрликлар қазиганлар. Қурилиш вақтида бу ишда қатнашган 120 минг мисрлик ҳалок бўлди! Канал бизларнинг ҳаётимиз ҳисобига, қонимиз ҳисобига ўз устихонларимиз устига қурилди».

Концессия шартларига биноан, канал қазиладиган жойдаги ерлар канал компанияси ихтиёрига текинга ўтказилди. Канал қуриладиган жойга ичимлик сув оқиб келадиган канал ўтказиш ҳамда Сувайш канали қурилишида текин ишлайдиган ишчиларнинг 80 процентини етказиб бериш Миср зиммасига юклатилган эди.

Канал 1869 йилда битказилди. Канал қурилиши учун пулга қаттиқ муҳтож бўлиб қолган Миср ҳокимлари қарз сўраб инглиз ва француз банкларига мурожаат қилдилар. Миср учун жуда ноқулай шартлар билан қарз берилди.

Англия дастлабки вақтда канал қурилишига қарши турди. У ўз жосуслари орқали бу қурилишни бузишга ҳаракат қилди. Кейинчалик эса Англия каналнн эгаллаш, Мисрни ўзига тоби қилиб олиш учун жон-жаҳди билан ҳаракат қилди.

Акционер жамиятнинг шартларига мувофиқ, Миср бу жамиятни назорат қилиш ҳуқуқига эга эди, чунки жамият

акцияларининг ярмидан кўпи унинг қўлида эди. Лекин Миср ўзининг бу ҳуқуқидан фойдалана олмади, оғир молиявий аҳволда қолиб, акцияларининг каттагина қисмини Англияга сотишга мажбур бўлди. Шундай қилиб, Англия жамиятнинг бир қанча акцияларини ўз қўлига киритиб олди. Қарз берган давлатлар Мисрни молиявий йўл билан назорат қилиб турдилар, кейинчалик эса бу ерда инглиз-француз капиталига хизмат қилган кишилардан иборат ҳукумат тузилди. Миср халқи ажнабий эксплуататорларга қарши фидокорона курашга отланди. 1882 йилда Англия Мисрга қарши уруш чиқарди ва уни босиб олди.

1948 йилда компания акцияларининг бир қисмини АҚШ ўз қўлига киритиб олди. Империалистлар Сувайш каналидан жуда катта даромад кўрдилар. 1950 йилда бу каналдан келган даромад юз миллион долларни ташкил этган бўлса, шундан фақат уч миллион долларнигина Миср олди. «Стейтист» журнали келтирган маълумотларга қараганда, Англия Сувайш каналидан 63 миллион фунт стерлинг соф фойда олган, бу миқдор Мисрдан олинган акциялар учун тўланган ҳақдан 15 марта ортиқдир.

Империалистлар Сувайш каналидан Миср ҳукуматига тазйиқ ўтказиш воситаси сифатида ҳам фойдаланиб келдилар. Шу йил июнга қадар канал зонасида Мисрнинг мустақиллигига доим хавф солиб келган инглиз қўшинлари турган эди. Мустамлакачилар қарийб 100 йил давомида миср халқини талаб келдилар. Эндиликда бунга барҳам берилди. Миср халқи ўзининг қонуний мулки бўлган Сувайш каналини яна қайтариб олди.

Миср ҳукуматининг Сувайш каналини давлат ихтиёрига олиш тўғрисидаги адолатли қарори муносабати билан империалистлар жуда катта ғовға кўтардилар. Айни вақтда Англия, АҚШ ва Франция ҳукуматлари ўртасида Мисрга тазъйиқ кўрсатиш тадбирлари юзасидан шошилинч музокаралар бўлмоқда. Англия ҳукумати ўз қўлидаги миср капиталига бўҳрон эълон қилди. Англия ва Франция Миср ҳукуматига норозилик билдириб нота юбордилар.

«Сувайш каналини национализация қилиш суверен ҳукуматнинг ҳуқуқига доир бўлган иш деб ўйлайман,—деди ўртоқ Н. С. Хрушчев Москвада В. И. Ленин номли стадионда 31 июлда сўзлаган нутқида,— Миср ҳукумати эса мана шундай суверен ҳукуматдир. Шуни ўқтириб ўтмоқ керакки, Миср Сувайш каналида кемаларнинг бемалол қатнашини ҳурматлашга ва шу компания акцияларининг эгаларига шу акцияларнинг ҳақини тўлашга сўз берди. Шу сабабли бу ишга баҳо беришда ҳовлиқмаслик керак, янги вазиятни ва замоннинг руҳини сергаклик билан ҳисобга олиб иш кўриш керак. Бошқача илож йўқ.

Бошқа суверен давлатларга бўлгани сингари Мисрга ҳам тазъйиқ ўтказиш сиёсатини хато сиёсат деб ҳисоблаймиз».

Эрксевар миср халқининг иродасини ҳеч ким ва ҳеч нарса синдира олмайди. Ўз кучига ва ҳақ эканлигига тўла ишонган миср халқи мустамлакачиларга муносиб зарба бермоқда.

«Агар ғарб давлатлари, — деб ёзади «Нейшн геральд» деган ҳинд газетаси,— президент Носирнинг бошига ҳам Мосаддиқнинг кунини солишга уриниб кўрсалар, ажнабий эксплуатацияга барҳам беришга қатъий қарор қилган бутун якдил миср халқига қарши курашишга тўғри келажагига ишонч ҳосил қиладилар».

Араб Шарқи, Ҳиндистон, Хитой халқлари ва бутун прогрессив инсоният Сувайш каналини давлат ихтиёрига олиш тўғрисидаги қарорни табрикламоқдалар ҳамда Мисрга тазйиқ қилишга уринаётган мустамлакачи кучларни қаттиқ қораламоқдалар.

Сувайш канали ўз эгасига — миср халқига қайтарилди. Бундан буён у Мисрни иқтисодий ривожлантириш ва индустриялаш проектларини амалга ошириш мақсадларига хизмат қилади.

А. ГОРСКИЙ.

ТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/VIII да **Трубадур.** 5/VIII да кундуз **Шўрали**, кечқурун **Лайли ва Мажнун.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 4/VIII да **Сурмахон**, 5/VIII да **Азиз ва Санам.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА»—кундуз ва кечқурун янги бадиий фильм **Момақалдироқ сўкмоғидан**, кеч соат 10 да **Ғазаб алангаси.**

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Момақалдироқ сўкмоғидан**, кеч соат 9 дан **Ғазаб алангаси.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 да **Қор қизи ва Мойдодир**, кундуз соат 12 да **Горькийнинг болалиги**, кундуз соат 2 дан **Момақалдироқ сўкмоғидан.**

«ЎЗБЕКИСТАН» — кундуз ва кечқурун **Момақалдироқ сўкмоғидан.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», «ИСКРА», «УДАРНИК», «ИСКРА» (Кафанов номли парк) — **Момақалдироқ сўкмоғидан.**

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА
6 августда
КАТТА КОНЦЕРТ

Концертда: СССР халқ артисти **Ҳалима Носирова**, Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Фотима Борухова, Карим Зокиров**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Ксения Давидова, Саодат Қобулова, Гулнора Маваева, Михаил Давидов, Саттор Ярашев** ва бошқалар қатнашади

Концерт кеч соат 8 ярнмда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалиқ бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048, Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 03792. «Қизил Ўзбекистон» «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Нашр. № 1492.